

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXXII. (26)
Štev. (No.) 51-52

ESLOVENIA LIBRE

Buenos Aires
20. decembra 1973

Naš Božič

Oj kako različni so Božiči! Izmed vseh najlepši je slovenski. Zato, ker je naš! Mi, ki ga praznujemo že dolgo let daleč od domovine, smo že začeli pozabljati, kako je bilo doma, naš mlajši rod pa si iz našega pripovedovanja kar ne more ustvariti prave slike o tem slovenskem prazniku. Živimo na drugem koncu sveta, kjer je „sredi zime poletje“, v velikih naseljih, kjer se cerkveni zvoniki ponižno skrivajo pod nebotičniki, ki jih obdaja, in kjer zvonjenje božičnih zvonov, če sploh zvonijo, prekriči hrup cestnega prometa. Doma smo dostikrat gazili sneg do pasu in si svetili na poti k polnočnici z bakljami, tu pa nas avto potegne po črni cesti med vrstami svetlih luči do naše kapele ali cerkve. Doma smo se gredli okrog peči in krepčali s toplimi jedmi in pijačami, tukaj pa praznujemo sveti večer na prostem in si hladimo žejo in vročino z ledenimi pijačami. Tako in podobno bi lahko naštevali še in še razlike med tu in tam, obujali spomine na stare čase in iskali vsaj nadomestila zanje. Stari časi, danes so tudi doma novi časi, ki hočejo vzeti našemu Božiču lepoto in svetost. Proglasili so božični dan za delavnik in božično skrivnost hočejo nadomestiti s pravljicami o dedku mrazu in podobno.

Slovenska protikomunistična emigracija v Argentini je danes otok, kjer lahko v svobodi in miru gojimo naša slovenska čustva, narodna in verska, in kjer lahko ohranjamo za bodočnost marsikaj lepega in dobrega, ki v domovini pod nenehnim pritiskom brezbožnega materializma gre v pozabo. Zato je naša dolžnost, da ohranimo za bodoče rove lepoto slovenskega božiča.

Ohranimo predvsem krščanski značaj božičnih praznikov. V deželi, ki nam je dala streho, so ti prazniki bolj družabnega, kot verskega značaja. Dobro večerja, obilna pijača, ples in zabava pa neizogibno streljanje in spuščanje raket, prekriče razmeroma skromne verske ceremonije. Veliko bolj cenijo božično drevesce, kakor pa jaslce, ki jih marsikje niti ne poznajo, razen onih v cerkvah, kolikor jih niso tudi tam odpravili. Ohranimo v naših družinah tiste lepe navade, ki so poudarile božično skrivnost rojstva Odrsešnikovo. Naj ne bo slovenske hiše brez jaslca. Doma smo škropili z blagoslovljeno vodo in pokadili vse prostore domačije, tudi skedenj in hleve, ker je bilo božje Dete rojeno v hlevu. Sveti večer smo preživeli doma, molili rožne vence in se skromno krepčali s postnimi jedmi, suhim hruškami, krhlji in orehi. Niti k sosedovim nismo šli. „Za Božič gre samo konjedec od doma, ker mora, če ga kličejo, da odstrani mrhovino.“

Slovenski značaj božičnih praznikov bomo doživeli predvsem pri slovenski polnočni maši in ob petju naših nepozabnih božičnih pesmi. Morda ni naroda na svetu, ki bi znal dati svetonočni skrivnostni tok poezije, kakor mi s svojo božično pesmijo, ki je že nad sto let stara pa vedno nova in blagodejno osrečujoča, se vračamo v mislih domov.

Ne posnemajmo razvad, ki jih v velikem svetu vidimo, ne sramujmo se svojih navad, čeprav bi se morda komu zdele nenavadne ali nerazumljive.

Za nas morajo biti božični prazniki prilika, da obnovimo plemenita krščanska čustva.

Doprinesimo svoj delež k temu, da bi se uresničila zlasti pri nas in okrog nas božična poslanica: Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje. Ne bo miru na svetu, dokler ne bo miru v naših srcih, v naših vesteh.

Storimo, kar je v naših močeh, da bi se mi Slovenci, čutili kot bratje med seboj in se temu primerno tudi obnašali. Napovejmo boj sovraštvu, zaničevanju, sumničanju in krivičnim sodbam, ki se tu in tam pojavljajo, včasih že kar v boleznih oblikah. Imejmo v mnogočem svoja mnenja, branimo in zagovarjamo jih, nikdar pa ne smemo pre-

**DA BI NOVOROJENI ZVELIČAR RAZLIL NA SVET
OBILO SVOJIH MILOSTI IN MIRU IN NAJ BI V
NOVEM LETU SOGLASJE, SREČA IN ZADOVOLJNOST
VLADALE V NAŠIH DRUŽINAH IN V VSEJ
SLOVENIJI V SVETU. TO ŽELI NAROČNIKOM IN
BRALCEM TER ROJAKOM V DOMOVINI IN PO
VSEM SVETU**

SVOBODNA SLOVENIJA

BOŽIČNE MISLI OB BALANTIČU

Ob letošnji tridesetletnici smrti pesnika Franceta Balantiča sem v adventnem času vzel v roke njegovo zbirko pesmi in jih prebiral pod vidikom božičnega razpoloženja. Nekjer nebene pesmi o Božiču, ne o rojstvu Boga v jaslcah betlehemskega, ne o zvezdi repatici nad njimi in o pesmi angelov, o bratstvu in o miru na zemlji. Ne, teh božičnih rekvizitov ni v njegovi poeziji v takem smislu, kot so jo na pr. našli v županičevski zapuščini in jo prinašamo na čelu današnje lista. Nobene Balantičeve pesmi ne bi mogli postaviti na to mesto.

In vendar je vsa Balantičeva pesem eno samo veliko razpoloženje: je tam pastirček, ki prinaša darove najvišje ljubezni, je tam svetloba zvezd in petje veseljenu bratstvu ljudi.

Vsa Balantičeva pesem je tipično pastoralna poezija. O kolikokrat se Balantič sam istovetno s pastirčkom doma „med nehom, zemljo sem pojč očar.“ „Jaz pastir sem v gori zapuščan, „trepetajo mi vsi prsti po piščalki“. Tam zažiga pastirske ognje, vriska v stene in zapuščca „ovac črede“, kateri je strigel prej „mehko runo.“ Sam poje: „zaklal

iti v osebne napade in zlobna sumničanja in sramotjenja. Kadar govorimo o potrebi bratske ljubezni med nami, ne smemo pozabiti na dve besedi, ki nam ju je včasih težko izgovoriti: reči odpusti, kadar smo videli, da smo komu delali krivico in besedo oduščam, kadar vidim, da je naš brat svojo zmožnost spoznal.

Božični prazniki so prazniki božje dobrote, za nas prilika, da pokažemo svoje dobro srce do potrebnih. Nikar ne mislimo, da med nami ni revežev. Mnogo več jih je, kot mislimo. Nekateri nosijo križ revščine na tihem. Poiščimo jih in pomenimo se z svojimi slovenskimi brati, kaj bi se dalo storiti, da bi se vsaj za praznike nihče ne čutil pozabljenega v svoj nesreči.

sem svojo ovco belo“ „Gospod, za Tabo sem se zdaj napotil“, „ponudil Bogu bom od vseh plodov.“ Ali ni to resnični betlehemiški pastirček, ki Bogu prinaša svoj dar? Poklekne pred nečem kot pred „sinji kelih, ki Bog v njem spi“ — lahko bi to bile jaslce! — in se mu ponudi: „Me ljubiš? Vsaj za norčka me porabi, da Tvojim vriskal v srečni bom pozabil!“ „Pokliči k soncu me na sinji prod, da vredno tamkaj proslavim Tvoj god!“ God: ali ni to Gospodov rojstni dan? — Božič.

Ko se je Balantič — pastirček vrnil od Njega, si je samo zaželel „naj pograbi moj pr Ti bo žediš.“ Vzel je pastirsko piščalko in pel odslej le Bogu. „Tvoj vrč za božjo kri.“ „Ponižno za ljubezen se zahvali, za odrešeno bolečino.“ V strašnem notranjem požaru med gromom in milostjo se je umiril v božji svetlobi, ki več ne žge, le sveti „v rokah ugasnila mi je tečna.“ In ko se je tako

Najprej je božjo ljubezen občutil v sebi in v svoji erotiki: „trohneče vence sem si strgal z glave“ „postal sem vitki vrč za božjo kri.“ „Ponižno za ljubezen se zahvali, za odrešeno bolečino.“ V strašnem notranjem požaru med gromom in milostjo se je umiril v božji svetlobi, ki več ne žge, le sveti „v rokah ugasnila mi je tečna.“ In ko se je tako

Vsak krščanski praznik je praznik optimizma. V Adventu smo molili: Dvignite glave, vaše rešenje je blizu. Za Božič lahko molimo: Rojen je naš Rešenik. Ta beseda pomeni prelomnico med dobjo pričakovanja in bodočnostjo in odrešenjem. Glejmo tudi svoje življenje, osebno in narodno tako. Nikdar ni v našem življenju vse izgubljeno. Včasih se nam zdi, da smo zašli v zagato iz katere ni izhoda. Pa se prej kot bi mislili, stvari preokrenejo v dobro. To ne velja le za naše osebne zadeve, ampak še bolj za življenje naroda. Kdo ve, če se ne bo kmalu dogodilo kaj takega, za to ostani mo kristjani, Slovenci, bratje in optimisti!

Kk.

Spomin v pampi

Ob tisočletnici Škfje Loke (973—1973)

Izgublja se oko v brez mej daljavi,
ravnila se kot večnost razprostira,
z neba dežuje mir, iz tal izvira.
Kako si majhna, Loka, v tej širjavi!

In vendar, če te gledam v luči pravi,
neznatnost tvoja duhu ni ovira
in končnost tvoja je neskončna mera,
kot je neskončna cvetka v drobni travi.

Prepolna je vsakdanost poezije,
brezčasje se v bežnosti zrcali,
z neskončnostjo je končnost prepojena.

In iz umiranja življenje vzklije,
se laž v mali stvarnosti razgali,
s spominom so vsa pota razsvetljena.

Dr. Milan Komar

Božično voščilo

Spet so tu adventni dnevi. V teh modernih časih, ki nam prinašajo toliko nemira, negotovosti in duhovne izčrpanosti, si jih človeško srce nemara želi bolj kakor kdajkoli.

Toliko tega, kar je bilo nekoč sveto, je potemnelo, toliko obetaočega usahnilo, vojske in trpljenja po njih še vedno teže svet. Iskrenost, zaupanje, nesebičnost postajajo mrtve besede.

Prenasičeni materialnih dobrin smo pričeli gledati na darovano celo svobodo, mir, pravico in možnost do dela.

Marsikaj se spreminja in nekje v daljavi se svetlika luč, čori ob preprostosti. Hoté smo pozabljali nanjo, čeprav si jo je srce na tihem želelo. Morali bomo hoté spet proti njej, če nečemo duhovno umreti.

Adventni dnevi naj nas vodijo, da srečamo priprostost pri jaslih z Otrokom. Naj ne bo sentimentalno srečanje presitega človeka z ljubkim otroštvom, naj bo to res srečanje z Zaželenim, ki more tudi v naš moderni čas postaviti preprostost v znanost in umetnost, v želje in hrepenenje, v načrte in iskanja.

Tako čudovit bo božič v tem občutju in ob te misli želim žegnane božične dni vsem Slovencem v Argentini, posebno vsej mladini.

Vdani

Mauser Karel

Cleveland, 26. novembra 1973.

ves notranje presvestil, se je njegova blazna strast spremenila v zahvalno molitev: Pod oknom dedlika je v cerkev šla.

„Minil je čas“ pastoralnega satirskega razkošja, „ko ga je norca motil vsak vrisk krvi, vablji očji sijaj“, da je vzkliknil: „Pomagaj, Kristus mi, da bom ukrotil bolest po zemlji“... „da ves se Tvoji luči bom zarotil!“ In ta luč: ali ni to svetlobni žar betlehemske zvezde? Ta svetloba je postala bistveni del njegove biti, ki je sestavina treh prvin: „prsti in svetlobe in božjih rok“. Ta zavest božjega sinovstva mu je navdihovala najlepše religiozne pesmi po osebnih avguštinski pomiritvi duše v Njem, o katerem pravi: „Ti si na dnu vsega... kot jezero, neskončno hladni vali, šele pri Tebi vse se umiri.“

Iz tega osebnega razmerja do Boga se je predal ljubezni do človeka, ko je spoznal v gorskem taboru, (kot je ohranil v notesu): „samo ljubezen lahko reši svet.“ Človek je najvišje. „V tej zamisli je ves sonetni venec, ki ga ni napisal, posvetil „bratstvu vsega sveta“. Vidim ga, kako se — kot pastirček ob jaslih — položi predenj s prošnjo, naj čezme k Tebi hodijo ljudje, naj mi obraz vskrunijo noge, ubogih mojih bratov nogo gnojni.“ To bratstvo v Bogu in žrtvovanje v ljubezni do drugih rešuje

bedo sveta pred revolucionarnim uporom, kar je on že l. 1940 slutil v svojih socialnih pesmih Na blaznih poteh (ki jih ni v Zbranem delu, ker so jih odkrili šele pozneje, ponatisnjeni v Meddobju 1970. 3-6): „Ko ne biló bi vrat do toplih zvezd, bi zgubil se korak na temnih tleh in kriknila v temo bi naša pest!“ In te „tope zvezde“, ki zadržujejo krvav upor „ubogih bratov“: ali ni to ista betlehemska zvezda, ki je obstala nad Kristusovim rojstvom kamor je reljala kralje, ki imajo dolžnost urejati bratstvo družbe?

V svoji gonarski zamisli sonetnega venca sonetnih vencev je pesnik zarisal načrt, kako bi venec posvetil temu bratstvu. Kot ob jaslicah izpoveduje svojo vero: „Bog je! Credo! Verujem!... Milost je vse!... Samo ljubezen lahko reši svet... Svet bo boljše le tedaj, če bo živel po naukih Kristusovega komunizma!“ To je: v ljubezni, v miru in bratstvu.

S temi zapisi nas Balantič postavi prav pred jaslice betlehemske: pred Rojstvo Najvišje Ljubezni, Odršenika posameznika in vsega človeštva, ki je: Kristus! — Bog!

Ali ni to pesem angelov nad jaslicami: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji.

Pensamiento navideño

El mundo vive momentos realmente caóticos. A poco que meditemos encontramos que el hombre se ha rodeado de una atmósfera que resulta cada vez más irrespirable, y esto no sólo ocurre en el ambiente físico. Las relaciones entre los hombres están también cada día más contaminadas. Vivimos en un mundo asolado por la guerra, la violencia de toda índole, la falsedad y el egoísmo. Considerando objetivamente el proceso, diríase que nos encaminamos directamente hacia nuestra propia aniquilación orgánica, moral y espiritual.

Sin embargo, y a pesar de todo, surge cada año con la Navidad el dulce y profundo llamado que llega de la eternidad al adormecido espíritu del hombre.

Jesús nace a este mundo, dando con ello a la humanidad la prueba de que Dios aún espera mucho de ella. Cristo asume la naturaleza humana, garantizando de esta forma el sentido de nuestra vida, iluminando la meta hacia la cual nos encaminamos y que a pesar de sus vaivenes desemboca inexorablemente en Él.

Navidad es confianza y esperanza; es tener la certeza de que no estamos solos. Navidad es esperar a pesar de todo, sabiendo vencedor del buen combate. La Promesa ha sido cumplida. El Redentor ha venido al mundo; ahora es preciso que el mundo lo reconozca como tal.

NOV POSKUS POMIRITVE BLIŽNJEGA VZHODA

POGAJANJA V ŽENEVI

Mirovna konferenca za Bliznji vzhod, ki naj bi se začela 17. t. m., je bila zaradi nepripravljenega programa preložena na 21. t. m. V zadnjem trenutku je severnoameriški zunanji minister Kissinger še prepotoval države Bliznjega vzhoda, ki so zapletene v spor z Izraelom ter se mu je deloma posrečilo „pridati“ jim ameriški načrt za morebitno končno ureditev položaja na Bliznjem vzhodu.

Tik pred začetkom mirovnih pogajanj je položaj na Bliznjem vzhodu naslednji:

Za Washington je mirovna konferenca nujna iz predvsem dveh razlogov: a) kljub temu, da so ZDA skoro povsem neodvisne od zunanjih dobav petroleja, še vedno nekaj goriva dobivajo z Bliznjega vzhoda in morajo zato pokazati razumevanje tudi za arabske zahteve; b) podaljšanje krize in zlasti v petrolejskem pogledu grozi normalnim odnosom med Washingtonom in njegovimi tradicionalnimi zavezniki industrializirane sveta (Evropa in Japonska). Zato ZDA zahtevajo od Izraela, naj vsa delna pristane na arabske pogoje.

Moskva tudi stremi za več ali manj sprejemljivo ureditev položaja, ker ji poleg njene naklonjenosti Arabcev gre tudi za ohranitev dobrih odnosov z ZDA.

Izrael noče pristati na umik z zasedenih poročij niti ne smatra bližajoča se pogajanja za mirovno konferenco, na kateri naj bi že določili končne meje med Izraelom in Arabci. Izrael ima namen izpeljati pogajanja v bilateralne

razgovore z Egiptom, ki bi bili prva etapa njihovega umika iz Sinaja do končnih mej, ki jih Tel Aviv hoče potegniti s Kairo. Izrael tudi meni, da je treba rešiti problem Palestincev v okviru Jordanije, a odločno nasprotuje ustanovitvi nove arabske države. S Sirijo pa se Izrael noče razgovarjati vse dotle, dokler Sirija ne pristane na izpustitev izraelskih vojnih ujetnikov.

Egipt si želi čim prejšnje umik izraelskih oddelkov z zahodnega brega suškega prekopa in iz Sinaja. Glede Palestincev Kairo neodločno izjavlja, da je za „obnovo njihovih zakonitih pravic“. Sirija namerava v Ženevi na mirovni pogajanj podpirati Egipt in je skupno s Kairo pripravila načrt o nadaljnjih akcijah, če se pogajanja razbijejo. Palestinci, ki jih vodi tzv. Oslo bodilna palestinska fronta, pa so izjavili, da so pripravljeni sestati za isto mizo z Izraelci in se pogajati za svojo bodočnost. D'lej so tako možnost posledno odkanjali.

Libanon se mirovni pogajanj v prvi fazi ne bo udeležil. Leta 1949 je Libanon z Izraelci podpisal premirje in med obema državama ni teritorialnih problemov. Libanon se namerava pozneje pridružiti mirovnim pogajanjem.

Če se bodo mirovna pogajanja v Ženevi uspešno iztekla, Zahodna Evropa in Japonska, poleg njiju pa tudi ostali svet upajo, da se bo potem uredilo tudi vprašanje petroleja, problem, ki ostaja za svetovni mir nevernejši, kakor kateri koli drugi spori med posameznimi državami.

Sovjeti v Jugoslaviji

SOVJETSKI ČASTNIKI NA LJUBLJANSKEM GRADU

Komunistična Jugoslavija, ki ostaja iz časov, ko je jugoslovanski komunistični diktator Tito sanjal o vodstvu tzv. tretjega sveta, zaveznica Arabcev proti ZDA in ostalemu Zahodnemu svetu, istočasno pa seveda tudi zaveznica Moskve, je tudi v pravkar minuli novi vojni med Arabci in Izraelom odigrala svojo pomožno vlogo v sovjetskih načrtih kontroliranja Bliznjega vzhoda.

Moskva, ki je organizirala zračni most v Egipt, kamor je dovažala Arabcem orožje za boj proti Izraelu, je oparabljala tudi Titovo Jugoslavijo za eno od oporišč svojega zračnega mostu. V Jugoslavijo je priletela večja skupina visokih vojaških častnikov ter si ogledala več jugoslovanskih letališč, ki naj bi služila za oskrbovalne postojanke na Bliznji vzhod letičim sovjetskim letalom. Sovjetski poveljniki so bili tudi v Ljubljani, povzpeli so se na ljubljanski Grad in si ogledali letališče Brniki. Končno so se s Titom dogovorili, da

bodo uporabljali pet jugoslovanskih letališč za svoj zračni most v Egipt. Letališče Brniki so iz svojega načrta izpustili, ker leži preveč na zahodu.

Jugoslovanski komunistični diktator Tito je v svojem pro-arabskem zanosu ukazal tudi delno mobilizacijo ter so bili v poklicani desetstisoči rezervisti vseh poklicev. Poziv je segel tudi med kmečko prebivalstvo, ki je moralo pripeljati na zbiralne točke tudi vozove in konje. Prebivalstvo je ponekod zajel pravi strah pred vojno, obenem pa je ukaz o mobilizaciji voz in konj povzročil tudi mnogo posmeševanja ob ugotavljanju, da bi spet pognali vozove in konje proti tankom in topovom. Ljudje so tudi ugibali, proti komu je bila naperjena mobilizacija: uradno ni bilo zadevnih izjav, vsi pa so dvomili, da bi imela Titova vojska namen boriti se v Egiptu proti Izraelu. Odpor proti Sovjetom pa bi bil itak brezuspešen. Edini rezultat je bil, da je partija spet zapra-

Mednarodni teden

Rdeča Kitajska si je samo iz Argentine zagotovila nakup skoro treh milijonov ton žita in koruze za prihodnje tri leta. Kitajsko komunistično gospodarstvo preprečuje potreben razmah v poljedelstvu in spleh na vseh področjih v državi.

Članice evropskega Skupnega trga so se na zasedanju v Bruslju dogovorile, da bodo energetski produkti odslej naprej prosto „tekli“ iz ene države v drugo, zlasti v trenutkih resne energetske krize, kakršna je za Zahodno Evropo prav sedaj. Različna gledanja, ki jih imajo posamezne države na problem Bliznjega vzhoda pa so potisnili v ozadje, prav tako nesoglasje glede ustanovitve posebnega tzv. razvojnega sklada, iz katerega naj bi dodeljevali fondne določnim manj razvitim predelom Zahodne Evrope.

Svedski veleposlanik v Čilu Edelst m. ki ga je čilska vlada izgnala zaradi vmešavanja v čilske notranje zadeve, je po prihodu v Stockholm časnikarjem ponavljal komunistično propagando, da je čilska vojska pobila 15.000 ljudi, 7.000 aretirala in da je poleg tega 30.000 ljudi ostalo brez strehe. Divjo propagando gonjo proti Čilu vodijo vse komunistične partije po svetu, po ukazu iz Moskve, ki nikakor ne more preboleti silovitega udara. ki ga je komunizem v latinski Ameriki in na splošno doživel z Allendejevimi padcem.

Ves svobodni svet se je smejal sovjetski agenciji Tass, ko je silovito napadla glavnega tajnika NATO dr. Lunsaa, ker je opozoril NATO, naj ostane vojaško dobro pripravljen, ker sovjetska vojaška moč še vedno narašča. Tass je Lunsaa označil za političnega zločinca in zarisala, da dvomi o njegovi pameti. Nato je še pozvala članice NATO, naj Lunsaa odstranijo iz tajništva, ker da bo dela na delirijem tremens.

vila milijone dolarjev za mobilizacijo, ki je v zunanjem svetu nihče ni jemal resno.

Posledice obiska sovjetskih vojaških poveljnikov na komunistična Jugoslavija še vedno čuti. Na pet jugoslovanskih letališč, ki so si jih Sovjeti izbrali za oporišča, so iz ZSSR pripeljali svoje tehnične osebje, ker da samo oni znajo ravnati s sovjetskimi letali. To tehnično osebje je na teh letališčih ostalo, da se je grobski-izraelska vojna končala.

Medtem je bil jugoslovanski komunistični diktator Tito na obisku pri Brežnjevju ter je med drugim z njim razpravljal tudi o vprašanju sovjetskega tehnične osebja na jugoslovanskih letališčih. V Jugoslaviji je prebivalstvo pričakovalo, da bodo Sovjeti po Titovi vrnitvi to osebje odpoklicali, a se to ni zgodilo. Diktator Tito postopoma spet spreminja Jugoslavijo v normalen sovjetski satelit.

zasliševanju Ehrlichmana ob pavzi sam zase vzdihnil: „What a liar!“ (kakšen lažnivec). Misli je, da je mikrofon pred njim izključen, pa ni bil, vzklil se je jasno slišal in sprožil živahne in široke komentare in šale, češ, da je senator točno zadel resnico.

Največjo senzacijo in najbolj obširne komentarje med vsemi pričami je povzročil tretji mož vodilne trojice iz Bele hiše John Dean. Mladi jurist, med vsemi najbolj intimo vpleten v razne mahinacije v zvezi z volivno kampanjo, je imel tesne poslovne zveze ne samo s „plumberji“, ampak zlasti z vodilnimi ljudmi pri FBI (Federal Bureau of Investigation), nekaka federalna policija in celo pri CIA (Central Intelligence Association), špionska služba izven dežele, ter je prav radi teh zvez imel najboljši vpogled v celotno aparaturu volivne kampanje. Kot takega so si ga drugi na višjih in vplivnejših mestih, predvsem oba zgoraj imenovana mogočnika v Beli hiši, dejansko po rangi njegova predpostavljena, izbrali za grešnega kozla ko je situacija začela postajati vroča. On naj nosi težo dneva, drugi pa si bodo umili roke, da za vso stvar niti vedeli niso. Dean je ta maneuver spregledal, ga težko občutil in sklenil, da bo z vsemi sredstvi vlogo „kozla“ (scapegoat) poskušal vreči s svojih ramen.

Že takoj pri dolgi uvodni izjavi ob začetku pričevanja je Dean dal vedeti, da ne misli v nobenem oziru kriti ali ščititi svojih predpostavljanih, ampak da bo pričeval po pravic in resnici, kakor jo on pozna. Njegove pod prisego

Moči, moči mi daj moj Bog!
Da, ko napade me obup,
ne uklonim silam se nadlog,
jim stanovitnost stavim vkljub.

Simon Jenko, V brezupnosti

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Čeprav je časopisje na široko pisalo o Peronovem govoru pred delavskimi predstavniki v CGT, ter o sestanku med Peronom in Balbinom, je vendar politično najvažnejši dogodek v preteklem tednu takoimenovani „primer štirih polkovnikov“. Že v naši prejšnji številki smo poročali o zamenjavi vodstva v vojni mornarici. Tedaj smo poudarjali, da so oborožene sile pripravljene braniti in ohraniti ustavni red v državi za vsako ceno. To se je pokazalo tudi v pričujočem primeru.

Kot ustava predvideva, je vrhovno poveljstvo vojske, po študijah pristojne komisije, ki jo sestavlja 40 generalov, predložilo seznam višjih častnikov, kateri naj bi bili s prihodnjim letom povišani. Vlada je po obrambnem ministru seznam v celoti potrdila, na kar bi moral svoje priznanje dati tudi senat. Tam pa se je stvar zapletla. Štirje polkovniki, kandidati za generalski čin, niso našli odmeva pri večinskem bloku. Ali bolj točno, večinski blok je smatral, da ni primerno dati čin generala polkovnikom Juan Jaime Cesio, Juan Carlos Colombo, Juan Carlos Duret in Julio Cesar Etchegoyen. Le hiter in oster poseg radikalnih senatorjev, ki so mobilizirali tudi najvišje vladne osebnosti, je preprečil, da bi njih imenovanje enostavno odklonili; preučevanje njih povišanja so „preložili“ za prihodnji teden, medtem ko so masovno potrdili ostala povišanja v vojski, mornarici in letalstvu, baje celo zelo protiperonističnih oficirjev.

Zaskrbljenost radikalnih senatorjev izvira iz teze, da je „konstruktivna opozicija“, torej sodelovanje z vlado mogoče le, če so v tem sodelovanju vključene še druge sile javnega življenja, v prvi vrsti oborožene sile. Primer štirih polkovnikov pa bi lahko v temelju razmajal to podporo. Vendar je treba celotno stvar razložiti v primeru enega samega teh polkovnikov; ta je Juan Jaime Cesio, desna roka poveljnika gen. Caragna. Polkovnik Cesio je postal zlasti znan po nekaterih svojih simpatijah, resničnih ali ne, s peronistično mladino. Vodil je takoimenovani „Operativo Dorrego“, kjer so v javnih delih in na socialnem polju sodelovali vojaški oddelki s formacijami JP (peronistične mladine). Prav tako so o njem pisale pohvalne uporne revije JP. To je bilo dovolj, da je večinski senatni blok, ki ga sestavljajo peronisti stare garde, blokiral njegovo povišanje.

Razni vladni krogi, ki so se bali krize z vojsko, so skušali doseči od Perona ukaz, naj senat v tem tednu, ko bi ponovno obravnaval imenovanja, potrdil vse štiri polkovnike. A preden je vladni postojek kaj dosegel, je vojska po svoje rešila problem. Sklenjeno je bilo, da bodo omenjeni štirje polkovniki zaprosili za upokožitev. V torek, 18. pa je odstopil tudi poveljnik gen. Caragna. Na njegovo mesto je bil imenovan gen Leandro Anaya.

Ta primer, ki pokaže notranjo enotnost vojske, je pa tudi jasen dokaz notranjega razkola v peronizmu. Ta razkol pa se je pokazal tudi v poslanski zbornici, kjer je pretekli teden opozicija ovrгла vladni predlog glede finančne policije, in to s pomočjo mladinskih in gremialnih poslancev peronističnega bloka.

Naj na kratko omenimo še, da ploveralci na splošno smatrajo zelo pozitiven izid razgovora med radikalnim vodjem Balbinom in predsednikom Peronom. Prov tako je pozitivno vplivala objava gospodarskega ministrstva, da je BID, Medameriška banka za razvoj, potrdila posojilo 655 milijonov dolarjev za javna dela ter industrijski razvoj.

Kar pa se tiče plač, je Perón pred delavskimi predstavniki jasno izjavil, da zaenkrat vlada ne more, glede na gospodarski načrt, ki ga je izdelala, dovoliti nikakih povišic plač. Da ho pa že pred leto 1975 blagostanje bolj vidno v vsej državi. Bo pač treba čakati do tedaj.

Janez Pucelj

V SVETI NOČI

V daljavi klic kot glas ovčic:
nemara pastirji gredo
in v Betlehem ovčice neso;
če ne, pa nedolžni otroci
božično pesem pojo...

V daljavi je luč
pretrgala noč:
nemara je trije kralji gredo
in v Betlehem darove neso;
če ne, pa naši ljudje gredo
in Detetu svoja srca neso
zlato — svojo vero močno,
kadilo — upanje svoje krepko,
in miro — svoje trpljenje grenko...

Dr. Ludovik Puš

WATERGATE

III.

Poglavitno dejanje zasliševanja se ni in se še vedno ne odigrava pred sodiščem in veliko poroto, temveč pred specialnim senatnim komitejem, ki je z javnim, televiziranim prenosom celotnega procesa afero Watergate prinelo dobesedno v vsako stanovanje. Ta komite — da se razumemo — ima izrazite politične cilje, da bi se namreč potek afere in razkrivanje njenega vodilnega ozadja direktno predočilo amerišskemu ljudstvu (people), ne pa iskala zadostitev pravic in odmerne kazni za dokazane krivice. Pod takim političnim vidikom se izbirajo priče, se da vsakemu zaslišancu možnost lastne uvodne izjave in se stavljajo nazvezna vprašanja od strani pravnih svetovalec komiteja in sedmih senatorjev samih (4 demokrati, 3 republikanci). Tu ne gre za obtožbo, ampak za pričevanje, ne za pregon, marveč za ekspozicijo afere.

Paralelno tečejo zasliševanja pred sodiščem in poroto, a ta procedura po zakonu ne sme na televizijo. Zato dosega javnost samo prek televizijskih poročevalcev in časopisnih poročil in je zatorej vse skupaj mnogo manj publicirano in ljudstvu na široko manj dostopno — saj je pa tudi manj zanimivo. Na sodišču gre v jedru za dokazovanje osebne krivde po pisanih zakonih dežele, radi česar je značaj celokupnega postopka povsem različen od onega v senatnem odboru. K sodnim zadevam se bomo vrnili kasne-

je, sedaj pa pogledimo v senatno dvorano, vedno polno zasedeno z občinstvom in ostro razsvetljeno z televizijskimi žarometi.

Semkaj so klicani pred tribunal senatnega odbora samo prominentni soudeleženci pri aferi, ki poznajo od ene ali druge strani njen začetek in potek iz prve roke. Pretežno sedajo na pričevalni stol pravniki, juristi mlade generacije, ki so zaradi izrednih sposobnosti v svojem poklicu našli pot v Belo hišo in v odbor za ponovno izvolitev predsednika. Iz teh dveh centrov se je skotila in razvila nesrečna Watergate. A pred senatni odbor so bili pozvani in so položili prisego, da bodo govorili le golo resnico, tudi častitljivi stari politiki kakor bivši prvosodni tajnik John Michell, vodja celotne volivne kampanje, in bivši trgovinski tajnik Maurice Stans, ki je imel na skrbi zbiranje in razpolaganje z denarnimi sredstvi, ki so v USA osnovnega pomena za vsak volivni uspeh.

Največje zanimanje je vladalo za izpovedi onih treh vodilnih osebosti iz Nixonove najbližje okolice, ki sem jih že zadnjič posebej omenil, da so bili pod pritiskom prisiljeni zapustiti svoja mogočna mesta v Beli hiši. Haldeman in Ehrlichman sta pričala očitno tako, da sta krila predsednika in sebe s tem, da sta vso stvar po možnosti komplicirala in zmedla. Tako očitna je bila ta tendenca, da je eden od senatorjev pri

podane izjave so postavljene za ljudi v Beli hiši bolj in bolj obremenilne. S točnimi datumi podprto pričevanje o svojih zadevnih razgovorih s samim Nixonom. Izjavil je, da je prezidenta svaril, da so dogodki okrog Watergate zanj smrtonosni, če se dejstva pokaže ljudstvu kakor v resnici so: A s svojim stališčem ni uspel.

Deanovo pričevanje, najbolj izčrpano od vseh drugih in po načinu podajanja, kakor tudi po logični vsebini videti verodostojno, je potegnulo in afero najvišje funkcionarje v Beli hiši s prezidentom vred, vsaj v tem smislu, so za Watergate vedeli (červano morda ne sodelovali) in vso stvar prikrižali kot najbolj odgovorni faktorji javne oblasti. Nekaterim je naprtil tudi aktivno sodelovanje. S tem je afera dobila drugačno, novo podobo, ki je deželo globoko razburkala.

Seveda so Deanove izpovedi zgubljale na dokazilni moči, ker za svoje trditve ni mogel predložiti konkretnih dokazov, na drugi strani pa so druge priče podajale izjave, ki njegovih navedb niso potrjevale. v mnogih primerih pa jim so celo nasprotovale. Publika je dobivala vtis, da se vsa stvar, če ne namenoma, pa via facti zapleta in zamotava tako, da je vedno manj razumljiva. V takim razvoju so se pojavile zahteve po slušnih in pisanih dokumentih, ki edini bodo mogli zmešano situacijo razčistiti. V javnost je med tem udarila vest, da so bili v Beli hiši vsi razgovori s prezidentom že neka let nazaj smenani na trak (tape) in da je ves ta material spravljani na varnem prostoru v Beli

hiši. Jasno je takoj special prosecutor za Watergate afero, ki ga je izbrala in postavila vlada (pravosodni tajnik) v osebi priznanega profesorja prava na Harvardski univerzi A. Coxa, zahteval pod kaznijo tiste izbrane trakov, ki se na to afero nanašajo. Isto zahtevo je stavil tudi senatni odbor zase. Nixon se je uprl, češ, da bi se s tem kršila zaupnost raznih tajnih razgovorov in bi zategadelj prosto in odkrito razgovarjanje s prezidentom bilo v bodoče zelo prizadeto, če ne onemogočeno, ker bi se ustvaril precedens, in varnost republike bi bila tudi resno ogrožena.

Ugovor deloma drži, a preiskovalni organi so trdili, da sedaj gre za povsem izredno odkritje kriminalnih dejanj v vladi; pri tem so trakovi osnovne važnosti, radi česar argument o zaupnosti ne more veljati. Nixon je pri svojem vztrajanju, stvar je prišla pred sodišče, in to je odločilo, da mora biti v določenem času devet izbranih trakov predloženih krajevnemu federalnemu šefu sodišča, ki bo osebno izbral tisto snov s trakov, ki se nanaša na Watergate, vse drugo bo izločil. Bela hiša je odklonila, nakar je spor prišel pred apelacijo, ki je prveemu sodniku pritrdila. Prezident se je tudi temu uprl in predlagal drugačen izhod, ki ga pa niti special prosecutor, niti sodišče nista sprejela. Prosecutor Cox je izjavil, da bo spor gnal do zadnje instance t. j. do vrhovnega (najvišjega) sodišča (Supreme Court), kateremu se je prezident po lastni izjavi bil voljan pokoriti.

Toda namesto tega je Nixon (ki ni

Plamenica
svobode,
pravičnosti
in miru

Stara legenda

Resnično, kar stoje betlehemske poljane in se boči nad njimi nebo božje, še niso videli take radosti kakor v tisti čudežni noči.

Komaj so izginili angeli v višavi in so potihnilni njih spevi, ki so lili v srca preprostih pastirjev, kakor bi padala v srca najslajša sreča so hoteli vsi hiteti gori na višavo, da bi videli tam čudo, naznanjeno jim po poslanikih nebeskih. Komaj, komaj so pregovorili dvoje bolehnih, nadušljivih starcev, naj ostaneta pri živini. In mali Efreem je moral ostati pri njima. Ostati je moral, ker je bil slep in bi druge le zadrževal pri jadri, hrepenišči hoji.

Že je prihajala iz puščave, kjer je spala čez noč, jutranja zora, ko so se pastirji vrnili. Bili so radostni in srečni, tako polni tistega čudežnega, kar so videli gori ob Betlehemu, da niso mogli govoriti o ničemer drugem kot o malem detetu, ki so ga videli gori v hlevu. Najbolj blagoslovljeni, najbolj srečni pa so se vrnili s tega pohoda otroci. Slepi Efreem je poslušal njih srečo, ki je zvenela iz vsake besede, iz vsake kretnje, iz slednjega diha — kako čudežno je sijala iz bleščočih se oči, ni mogel videti. Poslušal je in poslušal, večje in večje hrepenje se mu je budilo v srcu, da bi tudi videl to čudežno dete.

Pa je potegnil prijatelja malega Benjamina v stran od drugih in ga je prosil: „Benjamin, bratec, povedi me, gori k temu prelepemu detetu.“ — „Saj ga ne moreš videti“, se je branil Benjamin. — „A vendar, povedi me, prosim te.“ — „Ne vem, če bi bilo v redu.“ — „Za pisano piščalko, ki mi jo je dal stari Simon, si me prosil zadnjč. To

ti dam, če me povedeš,“ je silil mali Efreem, ves vznemirjen, da prijatelja morda vendar ne bo mogel omeščati in pregovoriti. — „Pa bodi!“ se je po kratkem premisleku odločil Benjamin. — „Dober si, Benjamin“, se je vzradostil Efreem. „Zdaj res vem, da si mi prijatelj in brat. Brat hočem ostati tudi jaz tebi vse življenje.“ — „Pa pojdiva!“ — korak pred Benjaminom, tako veliko je zalo, da vzameva moje malo jagnje s seboj in ga poneseva detetu v hlevu? Da se tako ubogi, ste pravili.“ — Benjamin je tlesnil z malimi rokami. „Da, poneseva mu! Takoj ga vjame. Ti ga neseš, jaz pa te bom vodil.“

Jagnje sta kmalu dobila in sta šla.

Pač je držal Benjamin še manjšega Efreema za roko, a Efreem je stopal vedno nagleje nego Benjamin, skoro vedno korak pred Benjaminom, takoj veliko je bilo njegovo hrepenje. Kakor bi videl pot pred seboj in bi se oklepaj prijateljevo le iz dobrote je stopal hitro in varno.

Da sama nista vedela kdaj, sta pristopila v hlev.

„Tukaj, Efreem, pred jaslami sva, poklekni!“ je šepetaje opominjal Benjamin.

Oba sta pokleknila.

„Tukaj, Efreem, poljubi detetu roko; naproti ti jo molči.“

Efreem je pobožno poljubil.

„Tukaj, prelepo detece, sem ti prinesel svoje jagnje. Skoro tako rad sem ga imel kakor mamico. A ga rad dam tebi.“

„Ko bi ga ti videl, Efreem, kako se

Otor. Zupančič

Slovenski strop

Slovenski strop izhaja iz kota,
od jaslic, od Betlehema,
od rojstva božjega,
od božiča.

Jaslice v kotu nad mizo,
mah in pastirčki, hlev in sveta
družina in Betlehem,
na črnem stropu bele zvezde,
od zvezd zlati orehi,
in od največje zvezde, od
najumetnejše izrezljane
(otroci so se igrali, zato je tako
umetna)

Sveti Duh.

Odhajali so sveti trije Kralji
za zvezdo repatico,
in jaslic ni več,
ali nad mizo je ostalo nebo
z zvezdami, orehi,
s svetim Duhom,
in družina se zbira pod njim
leto in dan.

Da je meni slikati slovensko sobo,
da mi je razdeliti slovenski strop
po imetnosti in narodni volji:
naši sobi središče je kot,
naš strop izvira iz kota,
naše leto iz božiča,
naša družina iz svete družine
naša misel iz svetega Duhá —
tako je hotel naš narod.

smehlja“, je šepetaje govoril Benjamin.
„Še nikoli nisem videl takega smehljaja
A kaj, ko ne vidiš, siromak!“

„Saj vidim!“ je kričnil Efreem in je naglas zajokljal Toliko radosti in sreče je bilo v njegovem vzkliku in v njegovem joku, da je, ko se je zbudil iz prvega začudenja, zajokljal z njim še Benjamin...

Z nebeskim smehljajem ju je blagoslovljal iz jaslic Jezuček...

Ksaver Meško

POZDRAV IZ KOROSKE

Dr. Joško Tischler, predsednik Narodnega sveta Koroških Slovencev, se je v dopisu z dne 12. 11. 1973 zahvalil za pismo, ki so mu ga poslali Slovenci iz Buenos Airesa zbrani na proslavi Narodnega praznika 29. oktobra v Slovenski hiši.

Dr. Tischler zaključuje svoje pismo:

„Za Božič pa želim vsej tamošnji skupnosti mnogo blagoslova in v letu 1974 obilo zdravja in božje pomoči pri delu.

Slovenske pozdrave iz naše koroške domovine.“

Božično premišljevanje

Na nebu se je pojavila Njegova zvezda in angeli so prepevali: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji.“

Leto za letom poslušamo božično blagovest in se spominjamo Kristusovega učlovečenja.

Še nerojen je trpel prezir. Bil je rojen v revnem hlevu, namesto v zibelko ga je Njegova mati položila v jasli, ker Zanj ni bilo prostora pri ljudeh. Joka je, ker ga je zeblo. Kralj kraljev, pa vendar po odrešitnem nesmislni ljubezni najbednejši med bednimi.

Rodi se je za vse ljudi, brez razlike na barvo njih kože in obliko njih oči, celo brez razlike ali Vanj verujejo ali ne.

Kdaj Ga bomo znali gledati v trpečih, osamljenih, zapuščenih?

Kdaj bomo spoznali Njegovo vseodrešujočo Ljubezen in se napolnili z njo.

Tudi v tem božičnem času nas iščeš po svojih najmanjših. Je zate prostor pri nas?

„Ne ostajaj dolgo v sobi tega bolnika, ker smo mu dali radij“, ji je še naročil zdravnik preden je odšel.

V trenutku se je spomnila vsega kar je vedelo negativnega o zdravljenju z radijem. Dvorezen nož, ki ne uničuje le bolnega tkiva, pač pa tudi zdravega. Radioaktivnost se ne omeji le na telo, napolni prostor. Radij, radij...

Skušala se je zamotiti z delom. Listala je po mapah, si zapisala zdravila, ki jih je morala razdeliti preko noči.

„Danes ne bom ostala pri možu, ker so mu dal radij, saj boste vi pazili nanj, kajne.“

Pogledala je ženo, se ji bežno nasmehnila in pokimala.

„Seveda gospa, kar mirni bodite.“

Žena ji ni ugajala. Vedno ji je bilo neprijetno, kadar je bila priča njenega hladnega odnosa do bolnega moža.

„Tudi ona se boji in ga pušča samega kakor da bi bil že mrtev,“ se ji je vsilila misel.

Obiskala je vse bolnike, razdelila tablete, dala injekcije, zmerila pritisk, zaznamovala utripe. Pogledala je v sobo

bolnika z radijem. Spal je, ni ga hotela buditi.

Kako strašno dolge so včasih noči brez spanja.

Na plošči s števiki se je prižgala luč. Klical jo je bolnik z radijem. Bil je bled, potan mrzel. Po operaciji nezačeljena rana mu je krvavela. Zamenjala mu je obveze, dala injekcije za zvišanje pritiska in obvestila dežurnega zdravnika.

„Nikar me ne pustite samega, bojim se.“ Sedla je na stol in se zarzala v njegov judovski obraz. Čisto bel kljukasti nos mu je neprijetno štrlel. Kakor mrlič, je pomislila. Prijela ga je za roko, bila je mrzla, da jo je pretreslo.

„Groza me je, bojim se smrti, ne pustite me samega.“

Držal je njeno roko, ni je hotel izpustiti.

Strah, gnus vse se je mešalo v njej.

Premagala je gnus, se sklonila nadenj, ga pobožala po čelu in se mu nasmehnila kakor da bi mu z nasmehom hotela lati poguma.

„Ne ostajaj predolgo v sobi. Radij, radij...“

Občutil je čudno slabost.

„Sedaj vam je bolje, kajne?“

„Srepa jo je gledal. „Da sedaj mi je bolje.“ Zaprl je oči. Oprostila se je njegove roke, zbežala iz sobe in ga pustila samega s smrtno grozo na obrazu. Moj greh, moja krivda.

Brat se je hotel spraviti s sestro, ker jo je žalil, pa mu je s hladno kretnjo ustavila besedo obžalovanja v grlu...

Mama si je želela, da bi se kateri odraslih otrok nekoliko razgovoril z njo, pa nihče ni imel časa. Vedno so vsi tako zaposleni in mama še vedna čaka...

Kdaj bomo živeli med sabo v bratski ljubezni?

Umazan berač stega roke in prosi miloščino. Praznično oblečeni veseli ljudje hite mimo njega. Malokdo se sklóni, da mu da miloščino...

V tovarni so delali nabirko za bolnega tovariša, da bo številna družina imela za Božič priboljšek. Godrnjaje je odrinil nekaj pesov... Kdaj bomo občutili, da smo vsi bratje?

Slišim zvonjenje božičnih zvonov, mami me vonj po kadilu; lepa melodija naših božičnih pesmi me opaja.

Ne v obujanju lepih spominov, v čustvenem razpoloženju, Božič je v očiščenju in doživetju Ljubezni.

Blagim ljudem mi v tej sveti božični noči.

M.

hotel razsodbe najvišjega sodišča) z drznim odlokom Coxa pognal z mesta specialnega prosectorja. Posledica: odpust pravosodnega tajnika in njegovega namestnika. Ta brutalni poseg prezidenta v preiskovalni proces je podžgal ameriško javnost in jo spravil na noge. Tisoči in deset tisoči telegramov, telefonskih klicev in pisem je v nekaj dneh zasulo Belo hišo in kongres z ostrimi protesti in zahtevami, da bi treba prezidenta po ustavni določbi odstaviti (impeachment), če sam ne odstopi. Kongres je takoj reagiral s sklepom, da se prične postopek za impeachment. Kadar se vzdigne sicer potrpežljivi ameriški volivec s tako hito, kot se je zgodilo tokrat, tedaj je tudi za najvišjega predstavnika tega ljudstva bolje, da se ustavi na svoji poti in ubere drugo. Tudi neuklonljivi Nixon, ki se ponovno sklicuje na veliko večino pri zadnjih volitvah, češ, da ga ta opravičuje, je za sedanje akcije, se je ustavil, zamislil in — uklonil. Dal je sporočiti sodišču, da bo odstopil onih zahtevanih 9 trakov.

S tem bi se bila stvar naravnala na pravo pot: sodišče bi bilo dobilo zahtevani material za razčiščenje in nadaljevanje procesa, ki bi prišel v javnost in verjetno več ali manj obremenil tudi prezidenta; tudi glede zasedbe mesta specialnega prosectorja bi se bil našel med Belo hišo, kongresom in sodiščem sporazumen izhod — če bi bil prezident res voljan sodelovati in pomagati nepovrženi resnici do zmage, ne glede na lastno obremenitev. Toda kaj takega ni bilo v njegovih načrtih.

Akt za izročitev trakov sodišču je bila

samo navidezna koncesija za pomiritev javnega mnenja. V resnici pa Bela hiša ni bila voljna predložiti sodišču in javnosti evidence o najvažnejših razgovorih, zlasti tistih z Deanom in Michellom. Še preden je potekel rok za pošiljatev trakov določenemu sodniku, se je pojavila vest, da dveh najvažnejših trakov sploh ni, da teh dveh razgovorov sploh niso posneli. Pri enem (Dean) se je bil iztekla v rekorderju trak, pri drugem (Michell) po telefonu pa mikrofoni ni bil nameščen tam, kjer se je pogovor vršil.

Spet nova ovira na poti k razčiščenju! Začele so se poizvedbe, kaj se je zgodilo, saj je bilo iz prejšnjih izpovedi od raznih strani čisto jasno razbrati, da so trakovi posnetki, vsi brez izjeme, kvalitetno izdelani in na varnem mestu. Sedaj naenkrat dveh najpotrebnejših sploh ni, drugi pa da so v tako slabi izdelavi, da jih je le z največjo težavo mogoče reproducirati. Spet so sledile o trakovih nove izpovedi, ki si nasprotujejo. Vsa zadeva bi bila smešna, če bi ne bila tako kruto resna.

IV.

Ravnanje ameriškega prezidenta in njegovo obnašanje v Watergate aferi se zdi veliki večini Američancev neprimerno in obsodbe vredno. Ponovno je sprva zanimal, da ničesar ni vedel, pozneje pa je pod silo dokazov vsaj deloma priznal, da je za to in on vedel in tudi odredil, naj se ne da v javnost, toda vedno zaradi „narodne varnosti“. Fraza o narodni varnosti je postala tako obrabljena, da ji nazadnje skoro nihče ni več verjel.

O manipulaciji s slušnimi trakovi sem že podrobno govoril.

Dogajale pa so se med kampanjo in med poznejšim prikrivanjem afera, razen vloma v urade Watergate, popolnoma nezakonite stvari, od katerih naj omenim samo dve. Glavna je zbiranje denarja pri velikih gospodarskih podjetjih, kar zakon striktno in izrecno zabranjuje. Kar je hušje, je to, da je šlo v mnogih primerih za zelo velike zneske (od 100.000 do 600.000 dolarjev pri eni firmi) ki so bili izsiljeni pod pritiskom glede bodočih posledic pri nekaterih, pri drugih pa izplačani v zameno za izredne ugodnosti plačniku od strani vlade. Primer zdrženih mlekarjev je posebno boleč: za volivni prispevek v republikansko volivno blagajno v znesku \$400.000 je vlada dovolila izredno povišanje mlečnih cen, ki se mu je dotlej upirala. Pretiran dobiček mlekarjev je daleč presegel darovani znesek, vse pa je šlo na račun konsumenta, v tem primeru otrok in bolnih ljudi. Prav sedaj, ko to pišem, prihajajo pred senatnim odborom na dan pričevanja o takih brezvestnih zlorabah, ki bijejo v obraz ne samo pozitivnim zakonom, ampak tudi etičnim načelom.

Drug primer — izmed mnogih — je zlorabljanje važnih vladnih agencij in ustanov za sodelovanje in naknadno prikrivanje raznih volivnih manevrov, ki naj zagotovijo Nixonovo izvolitev. Sestavljale so se liste takih, ki so bili Nixonu nasprotni, in so bili seznanjeni predloženi FBI (federalna policija) in IRS (International Revenue Service — davčna oblast) zaradi „nadaljnega postopka“. So to manipulacije ljudi na oblasti

v priloge ene stranke napram drugi, in izvolitve enega kandidata, ki jih na moralnih principih zgrajena družba ne more in ne sme trpeti. Tudi izrabljanje CIA (špionazne službe) v strankarsko politične namene je odločno protizakonito in popolnoma nedopustno, pa so preiskave dognale, da se je dogajalo.

Nihče ne more trditi, da je te stvari odredil prezident, niti ne, da so se vršile z njegovo vednostjo ali celo privolitvijo. A dogajale so se pod njegovim režimom, za katerega nosi on vrhovno in zadnjo odgovornost. Funkcionarje, ki so take zlorabe delali, je on nastavljal, ves nezashišani volivni manevar je bil izdelan in izvršen za njegovo ponovno izvolitev. In vse povolivno prikrivanje teh manipulacij je imelo namen obvarovati prezidenta in njegov režim pred javno obsodbo in ljudsko jezo. Kakor koli se te stvari obračajo — vedno se ustavijo pri prezidentu.

Ni torej nikako čudo, če je Nixon izgubljal na svoji popularnosti in priljubljenosti pri ameriškem ljudstvu, od začetka preiskav dalje vsak mesec. Agencije za iskanje in ocenjevanje javnega mnenja to nazadovanje javno beležijo in so znane in priznane, da so njihove sodbe dokaj zanesljive. Po izvolitvi do inavguracije je bil odstotek odobravanja njegove politike in uspehov izredno visok. Narod je priznaval dosežke v zunanji politiki, zlasti konec nesrečne vojne v Vietnamu in poskuse za ureditev normalnih diplomatskih odnosov s komunisti na Kitajskem, pa tudi gotove akcije v notranji politiki, posebno načrt za takozvani „novi federalizem“ po katerem

bi se izvedla decentralizacija upravnih funkcij in bi države ter lokalne oblasti bile udeležene pri delitvi federalnih dohodkov. Takrat je Nixon dosegel visoko število skoraj 70% pritrdilnih glasov.

Kmalu po prvih odkritjih korupcije in protizakonitosti v volivni borbi, se je odstotek začel krčiti in je za obletnico ponovne izvolitve (novembra 1973) padel na komaj 27%. To je usodno nizka številka, ki jasno pričča, da je šef Bele hiše zgubil narodno zaupanje. Watergate igra seveda pri tem procesu vodenilo in odločilno vlogo, vendar daleč ne edino. Stara izkušnja veli, da se človeku, ki je padel v eno smolo, kaj rade in skoraj vedno prilepijo še druge, čeprav s prvo in prvotno nimajo neposrednih zvez. Tako se godi tudi ameriški sedanji predsednik. Recimo njegova odločitev za bombardiranje Kambodže v popolni tajnosti, da niti v kongresu ni nihče za to vedel, mu je bila očitana kot dokaz (pri Watergate aferi), kako vodi za nos ne le ameriškega ljudstva, marveč celo izvoljene predstavnike v kongresu; prav tako mu narobe hodi obdolžitve, da se je kot prezident spuščal v finančne manipulacije s svojimi milijonarskimi prijatelji (resnici na ljubo: njegovi najboljši prijatelji so milijonarji), pri nakupu obeh svojih dragih rezidence (Key Biscayne v Floridi in San Clemente v Kaliforniji), jih z javnim denarjem bogato izboljšal in opremil, med tem ko ni več let plačal skoraj nikakega davka.

Rekli bi, da take obtožbe v njegovem težkem položaju z Watergate niso „fair“. Toda časopisi in njihovi vneti poročevalci (Nad. na 4. str.)

SREČANJE ZAMEJSKIH SLOVENCEV

Delegacija Narodnega sveta koroških Slovencev je, skozi Kanalsko dolino v spremstvu predstavnikov Slovenske skupnosti in Slovenske demokratske zveze 24. novembra prispela v števerjan, da najprej naveže uradne stike s primorskimi Slovenci prav v slovenski občini gorške pokrajine.

Na sedežu občine je delegacijo sprejel in pozdravil župan Klanjšek skupno z občinskim odborom. Sledili so pozdravi predsednika SDZ prof. Pratine, tajnika NSKS dr. Warascha, ki je opravičeval zaradi bolezni zdravnika prof. dr. Tischlerja, člana NSKS Karla Smoleta in deželnega svetovaleca dr. Štoka, ki je podčrtal, da veže vse zamejske Slovence od Karavank do Milj ista usoda ter ista potreba po samostojnem političnem nastopanju.

Zvečer je bil na sporedu obisk Krmina in udeležba na tamkajšnem večeru slovenske pesmi. Še prej so se predstavniki koroških ter primorskih Slovencev ustavili na skupni večerji v znani slovenski gostilni na Plešivem.

V nedeljo 25. novembra dopoldne se je delegacija Korošev preselila na Tržaško, kjer se je najprej poklonila spomenu bazoziških junakov ob spomeniku. O pomenu njih žrtve je govoril Dolhar. Sledil je nato sprejem na repentaborskem županstvu. Tu so goste pričakali občinski odborniki z županom Mihaelom Guštinom in županom iz Nabrežine Dragom Legišo. Zborovanju je prisostvoval tudi urednik Svobodne Slovenije Pavel Fajdiga, ki se je prav takrat mudil na Tržaškem.

Župan Legiša je v svojih izjavah prikazal v stvarni luči predvsem te probleme: umetna in naravna asimilacija, nujna potreba po zakonski zaščiti ozemlja, poseljenega s pripadniki manjšin in zadevna urbanistična ureditev ter organiziranje manjšin v lastnih političnih organizacijah. Praksa in zdrav pamet zahtevata, da mora manjšina ohraniti lastno politično predstavništvo, če hoče kaj bistvenega doseči ter nadzorovati izvajanje sprejetih obveznosti s strani večine oziroma oblasti.

Tega se vsedržavne stranke zavedajo, zato zlasti z zadnjem času močno pritiskajo na posameznike in skupine Slovenski skupnosti, da bi se vključile prelvsem v sklop italijanske Krščanske demokracije in drugih strank. Ta pritisk odobrajajo dobro znani krški (slovenski komunisti — op. ur.), ki so se že odpovedali lastni politični organizaciji (Nedovisni socialistični zvezi) in si pridržali samo kulturne in gospodarske ustanove. Na ta način bi želela SKGZ tako ošibiti Slovensko skupnost, da bi potem lahko sama vodila vsa manjšinsko politiko, ne da bi se ji bilo treba spremeniti v politično stranko in stopiti pred sodbo volivcev.

ZA SAMOSTOJNO POLITIČNO NASTOPANJE MANJŠIN

Med razpravo, ki je sledila, je podpredsednik NSKS Reginald Vospertnik izrazil prepričanje, da kljub različni stopnji doseženih narodnostnih pravic in Koroškem, so temelji manjšinske politike enaki in slonijo na načelu samostoj-

nega nastopanja. Ta osnovni koncept je tisti, ki družji zamejske Slovence, organizirane v lastnih političnih in kulturnih organizacijah bodisi na Koroškem bodisi na Tržaškem in Gorškem. Potrditev, da je takšna pot pravilna, dokazujejo doseženi uspehi rojakov na Tržaškem in Gorškem, kjer se je ustvarilo tudi oziračje narodnega pomirjenja, kar se na Koroškem še ni zgodilo.

Predstavnik iz Kanalske doline Simon Prešeren je poudaril, da morajo zamejski Slovenci doseči od matične države jasno besedo, do katere mere lahko računajo na njeno vsestransko pomoč. Govoril je nadalje o problemih Kanalske doline.

Ob zaključku je bila sprejeta resolucija, ki poudarja in utemeljuje osnove samostojnega političnega nastopanja zamejskih Slovencev v Avstriji in v Italiji.

ZDRAVICE

Ta skupna volja obeh manjšinskih organizacij je prišla do izraza tudi v zaključnih zdravcih pri kosilu v restavraciji Kras, ki sta ju izrekla deželni svetovalec Slovenske skupnosti D. Štoka in podpredsednik NSKS R. Vospertnik.

Zdravico je zbranim delegatom s Koroške in Primorske izrekal tudi Pavel Fajdiga, ki je v svojem nagovoru med drugim izjavil: „Mislim, da govorim za vse slovensko zdomstvo v Argentini pa tudi v Severni Ameriki, kjer sem se pravkar mudil, če rečem, da demokratični Slovenci v zdomstvu do podrobnosti spremljajo boj rojakov na Koroškem in Primorskem za osnove človečanske pravice. Onstran oceana spremljamo vaše napore in vas moralno podpiramo, kar morete tudi sami razbrati iz našega svobodnega tiska, zlasti iz Svobodne Slovenije in vsakoletnih njenih Zbornikov. Letos smo svobodni zdomski Slovenci še posebej podprli boj koroških rojakov s svetovnim nabiranjem podpisov v protest proti protislovenskim akcijam nestrpnih na Koroškem. V potrdilo naše stalne skrbi za ustvarjanje slovenskim manjšinam naklonjenega javnega mnenja pa smo v Buenos Airesu ob priliki proslave slovenskega narodnega praznika 29. oktobra uprizarili Koroški večer.

Naše delo, usmerjeno v ohranjanje slovenstva v zdomstvu, temelji na spoznanju nujnosti ustvarjanja Slovenije v svetu, ki naj zajame Slovence, kjer koli živi, bodisi v zdomstvu, bodisi v zamejstvu ali v matični domovini. V Sloveniji v svetu smo nerazdružno povezani med seboj, vsak v svojem okolju in s svojimi problemi, ki pa so vsi problemi enega samega, nerazdružnega slovenstva.

Na tem kratkem snidenju ste koroški in primorski rojaki reševali svoje probleme, ki so veliki, ker gre za ohranjanje slovenstva v zamejstvu; prav tako, kakor so veliki problemi ob ohranjanju slovenstva v zdomstvu in kakor imajo velike probleme tisti, ki jim resnično gre v matični domovini za reševanje

slovenstva. Vsak na svojem in vsi skupaj tako rešujemo probleme vseobsegajoče in ene same Slovenije v svetu.“

Govornik je za zaključek želel koroškim in primorskim rojakom kar največ

Resolucija

Na tem srečanju zamejskih Slovencev so zbrani delegati sprejeli tudi sledečo resolucijo:

„Zastopniki NSKS, Slovenske skupnosti in SDZ, pripadajoči slovenski narodni skupnosti v Italiji in Avstriji, so potrdili svojo zvestobo splošnim načelom, na katerih sloni njihova borba za narodni obstoj.

Slovenci v Italiji in Avstriji zahtevajo svobodo, ohranitev svojega obstoja, svojega jezika, šeg in navad, ohranitev svoje kulturne dediščine ter ustrezna sredstva, pripomočke in zakone, da bodo mogli vse to mirno razvijati.

Ko so narodi nerazvitih dežel skoro v celoti dosegli svobodo in samostojnost je skrajni čas, da se zganajo tudi tiste države omikane Evrope, ki imajo v svojih mejah narodne manjšine ter pravilno uredijo njihov položaj.

Za samostojno slovensko politično nastopanje

Slovenska narodna skupnost v Italiji in Avstriji hoče o lastnih zadevah govoriti in odločati sama, govoriti in prvi osebni kot polnopravni subjekt prek svojih samostojno izvoljenih predstavnikov. Slovenci hočemo sami odločati in sodelovati pri sprejemanju vseh ukrepov za ohranitev naše dejanske narodne samobitnosti. To pa lahko dosežemo le s samostojnim nastopanjem na političnem področju, kjer se ti ukrepi sprejemajo.

V tem pogledu ne bi smelo biti nikakršnih ovir ali pomislekov ne pri nas Slovcnih samih, ne pri demokratični javnosti tistih držav, v katerih živimo kot narodna manjšina. Slovenci smo vsi člani istega naroda in moramo biti zato za uresničitev naših težav in zahtev enotni ter politično gledanje naj le poživlja in oplaja naše skupno delovanje.

Lastno politično predstavništvo nam ni potrebno le zdaj v dobi ostre borbe za dosego naših pravic in njihovo sankcioniranje s splošno zaščitno zakonodajo, ampak tudi za dosego teh pravic, ki bodo budno bedeli nad točnim izvajanjem te zakonodaje.

Protiv ugotavljanju slovenske manjšine

Spričo vsestranskih težav vemo, da ne moremo doseči vsega na en mah, odklanjamo pa hoteno postopno ali teritorialno deljeno reševanje manjšinskih pravic, ki bi nas pitalo z drobtinicami v tistem upanju, da se počasi mirno asimiliramo in da potem globalna ali katerasibodi rešitev sploh ne bi bila potrebna.

Prav tako odločno odklanjamo kakršno koli številčno ugotavljanje slovenske narodne skupnosti na Koroškem, ki nikakor ne more biti osnova za reševa-

uspehov v njihovih narodnih prizadevanjih in jim zagotovil, da imajo v svobodnem slovenskem zdomstvu in v svobodnem slovenskem tisku v svojem neenakem boju vsa opora.

nje narodnostnih vprašanj in je le odgovor za neizpolnjevanje sedmega člena avstrijske državne pogodbe, grobo preziranje naših pravic in nagrada za ger-manizacijo koroških Slovencev.

Naše globoko prepričanje, da bomo lahko naša narodnostna vprašanja reševali le prek lastnih predstavnikov in ne v okviru neslovenskih strank, ne pomeni prostovoljne izolacije ali zaprtosti, ampak potrebno enotnost vseh slovenskih sil v odprtosti do neslovenskih državljanov in njihovih strank, v sožitju med v lastni individualnosti oblikovanimi različnimi bitji, ki se lahko po večnih zakonih harmonije izpopolnjujejo ter uspevajo, tako da dajejo in prejema-

Država mora manjšine zaščititi

Zastopniki NSKS, SS in SDZ dalje ugotavljajo, da bodo narodne manjšine poleg povedanega o lastnem predstavništvu in resnici suveren, polnopravni subjekt le, če jim bo država kot skupnosti in posameznikom poleg splošnih državljanov pravic zagotovila neoviran narodnosti razvoj.

To pa prepostavlja zlasti zagotovitev zakonite jezikovno-kulturne avtonomije, šolstvo vseh stopenj v materinem jeziku, pravico do uporabe lastnega jezika v javnosti in v uradih, pa tudi zajamčen gospodarski in socialni razvoj, ohranitev naselitenega prostora in splošne narodne samobitnosti.

Država mora zagotoviti narodnostni manjšini položaj pravne osebe in tako zajamčiti njene pravice, da zagotovi popolno enakost med manjšino in večinskim narodom, poleg tega pa ustvariti takšne pogoje, da bo manjšinska narodnostna skupnost za njene članje privlačna, da bodo vsi posamezniki radi ostali v njej v zavesti, da se lahko razvijajo le, če so globoko zakoreninjani v svojem ljudstvu, iz katerega so izšli in mu narodnostno pripadajo.

Poziv mednarodni manjšinski konferenci

Zastopniki NSKS, SS in SDZ vabijo udeležence in organizatorje mednarodnega kongresa manjšin, ki bo maja prihodnjega leta v Trstu, da poglobijo narodnostno tematiko narodnih skupnosti s posebnim oziranjem na vse slovenske manjšine in dajo v tem smislu moralno, znanstveno in politično oporo vsem manjšinam, ki se trudijo za svobodo in polnopravno življenje.

Pravica in zgodovina sta z nami

Zastopniki NSKS, SS in SDZ iskreno vabijo vse Slovence v Furlaniji-Juljski krajini in na Koroškem, naj trdno vztrajajo v politični, narodnostni in kul-

rane dogodke daleč prek svojih meja, ob času tega pisanja. Zasedujemo prezidentove nastope, ki jih prinaša televizor, in se sprašujemo: ali bo uspel?

Če naj bi na podlagi danih informacij iz časopisov in televizije poskusil po lastni presoji skonstruirati končni izid afere z ozirom na presidenta in Republiko, bi napravil sledeči zaključek:

Ni izgleda, da bi kongres, ki edini ima možnost, presidenta obsodil in odstabil (impeachment). Možna je prva faza, namreč preiskava poslanske zbornice (House) in celo obtožba, a povsem neverjetna, skoraj izključena, je obsodba z 2/3 večino senata. V takem primeru bi bil prezident spoznan nedolžnim in tako rešitev bi bila morda ena najboljših. Morda bi vzpostavila integriteto moža v Beli hiši in mu pri ljudstvu vrnila zaupanje. Morda. Zdi se pa, da tudi House ne bo zmogel sestaviti obtožnice, in bo stvar običajna, kjer je.

Po presoji Nixonove osebni ni verjetno, da bi prostovoljno odstopil, kakor mnogi svetujejo, da ne bo nikoli resigniral. To mu do visoke mere lahko verjamemo, dasiravno je v drugih primerih ponovno že svoje stališče obrnil za 180 stopinj.

Verjetno bo Nixon energično nadaljeval z započeto protiofenzivo, z njo

turni ter socialno-gospodarski borbi za svoj obstoj, naj nikakor ne popuščajo, ampak podvojeno nadaljujejo svoje prizadevanje v zavesti, da sta pravica in zgodovina na njihovi strani. Pri tem naj jih krepijo svetle tradicije naših prednikov, zglede kmečkih uporov, ki nas učijo, da je pravica trda in svoboda sveta stvar, ki je ne smemo omadeževati. Daje upravičeno pričakujejo, da jih bodo v tem človeško-naravnem in pravičnem prizadevanju poleg matične domovine razumele in podprle vse demokratične sile v Italiji in Avstriji.

Ob koncu so predstavniki NSKS, SS in SDZ izrazili pričakovanje, da bo država matičnega naroda skrbno sledila vsem problemom slovenskega zamejstva in ga učinkovito in najbolj uspešno podpirala v pravičnem boju za narodni obstoj.

Narodni svet koroških Slovencev Slovenska skupnost Slovenska demokratska zveza

Števerjan, Repentabor, 24. in 25. 11. 73.

Komentarji k razvoju v Jugoslaviji

TITO DOVOLI VRNITEV KGB

Londonski Observer je 25. novembra objavil naslednje:

Sovjetske notranje varnostne sile bodo v bodoče tesno sodelovale z jugoslovanskimi varnostnimi organi v skrbi za „javno varnost“.

Ta presenetljiv razvoj, ki je bil v Beogradu objavljen s kratkim poročilom, je prvi jasen znak, da se je Tito ob svojem obisku v Kijevu pri sovjetskem vodji Leonidu Brežnjevu odločil navezati tesnejše odnose z Moskvo.

Razvoj gre v popolnoma obratno smer, kakor je šel po jugoslovanskem sporu s Stalinom leta 1948. Kmalu po koncu druge svetovne vojne je Tito protestiral proti dejavnosti sovjetske tajne policije v Jugoslaviji, vsled česar je spor priklopil do vrha. Končno mu je uspelo pripeljati KGB iz države.

Iz poročila je razvidno, da se je, še predno se je Tito vrnil iz Kijeva, delegacija sovjetskega notranjega ministva, ki jo je vodil pomočnik notranjega ministra, kateri nadzoruje KGB, mudila teden dni v Jugoslaviji „na vabilo jugoslovanskega tajništva za notranje zadeve“.

Med svojim bivanjem v Jugoslaviji je delegacija obiskala Beograd, Mace-donijo, Slovenijo in Hrvaško ter je imela več sestankov s federalnim notranjim tajništvom in s predstavniki zadevnih tajništev posameznih republik.

Posebna delegacija vodij komunističnih partij iz najvažnejših jugoslovanskih republik pa je minuli teden odpotovala v Moskvo „na povabilo Centralnega komiteja sovjetske komunistične partije“.

Politični krogi v Beogradu poudarjajo, da Jugoslavija ne bo vstopila v Varšavski pakt. Trdijo, da bo „ostala nevezana in neodvisna“.

vplival na razvoj „odstavitve“, se trudil vzpostaviti razrahljano verodostojnost svojega prezidentstva in poskusil obnoviti zgubljeno zaupanje v osebno poštenost in integriteto. Zelo verjetno je, da se bo vse to deloma posrečilo pod pogojem, da se mu tudi posreči uspešno prikrihati še naprej listine in slušne travoke, ki bi ga utegnili obremeniti.

Na drugi strani se bo še naprej uspešno skliceval na svoje uspehe v zunanji politiki, ki mu jih malokd osporava. To je visok adut v njegovi roki. Čas bo pa tudi naredil svoje, samo da se v bližnji bodočnosti najhujše prebrede, potem bo čas celil rane in mnoge stvari nesel seboj v pozabljeneje. Tako bo Richard M. Nixon vladal svojo deželo, še nadaljna tri leta, najbrž s težavami, vendar bo vladal, saj je težav do zvrhane mere vajen.

Seveda, to so le ugibanja, ki jih poseben okret dogodkov — recimo bližajoča se velika stiska za olje — lahko postavi na glavo. Naj bo tako ali tako: Ne more biti na svetu pravega ljubitelja svobode, in demokracije, da ne bi iz vsega srea želel Ameriki svetilnika svobode. Amerika pomeni moč nas vseh, ki branimo svobodo in se za njo borimo tudi v naši ljubi rodni zemlji.

(Konec)

(Nad. s 3. str.)

ci, ki jim gre predvsem za „senzacionalne“ novice, se za „fair“ malo brigajo, večkrat kot ne ne-ugodno situacijo izrabljajo v svoj prid in škandale razpihujejo do onemoglosti. Nixona tisk nima rad, to drži, drži pa tudi, da je temu v prvi vrsti tudi sam kriv. Tako se je k Watergate aferi prilepilo kar lepo število drugih „grehov“, vse skupaj pa je pripomoglo, da je njegova popularnost tako nizko padla, a to pri Amerikancu mnogo pomeni. Brez dvoma je prezident prišel v velik „trouble“ (ta mnogo rabljena beseda pomeni vse, kar hudega človeka doleti).

Za sklep razmišljanja sedaj pregledamo, kaj je Nixona doletelo, in poskusimo predvideti izhod iz Watergate afere.

a) Večina državljanov misli, da je prezident vedel za mnoga neprimerna in ilegalna dejanja, tudi taka, ki do sedaj morda še niti razkrita niso bila, čeravno jih ni on sam povzel;

b) državljanji na široko delajo prezidenta odgovornega za zla dejanja tako velikega števila njegovih najbližjih sodelavcev;

c) z njegovim pristankom ali celo naročilom so bile tako važne vladne agencije in ustanove kot je FBI, CIA in IRS, ki predstavljajo notranjo in zuna-

njo varnost Republike, potegnjene v službo strankarskih namenov;

č) prezident je soudeležjen pri poskusnih zakrivalnih akcijah, da bi ne prišla na dan neprimerna in ilegalna dejanja njegovih trabantov in oprod ter je celo sam kriv poniževalnih in verjetno nezakonitih aktov. Afera s slušnimi travki in odpor, da bi izročili sodišču listine, ki bi prinesle jasnost v sporne slučaje, potrjujejo to stališče;

d) poskušal je ravnati, kakor da bi zakon zanj ne bil veljaven.

e) na podlagi vsega tega je napravil svojo verodostojnost in mu zatorej ni mogoče več verjeti.

Teh točk obtožbe nisem sestavil jaz, pač pa sem jih skoraj dobesedno povzel po zelo uglednem tukajšnjem magazinu, ki ga je ponatisnil tudi list The New York Times. Lahko torej mirno povzame-mo, da so premišljene in zelo resne dasiravno težke in za državnega predsednika najmogobnejše dežele resnično neznosne. Vendar je na drugi strani treba takoj dostaviti, da skoraj nobena od zgornjih obtožb ni nesporno dokazana. Zlasti se ne da do dokazati brez vsakega dvoma njegova ravnanja, s katerimi bi bil direktno kršil pozitivne zakone, a staro načelo: „in dubio pro reo“ (dvom gre v prid grešniku) je posebno v tej deželi v polni veljavi pod egido: nedolžen

si, dokler ti krivda ni dokazana. Po teh načelih je Nixon nedolžen, in tudi sam vedno svojo nedolžnost javno zatrjuje. Prav v takem položaju je sedanja globoka kriza tako težka. Mož in žena na cesti ne verjameta nič več v njegovo nedolžnost, vera vanj in zaupanje je pri veliki večini naroda izgubljeno, a v taki situaciji uspešno vladati v čistem demokratičnem sistemu brez občutnih kvarnih posledic ni mogoče. Kje in kakšen je izhod?

S tem vprašanjem si Bela hiša, ameriški ustavni sistem in celotna javnost belijo glave. V prvi vrsti pa Nixon sam. Zanj je zopetna pridobitev verovanja in zaupanja vanj kardinalnega pomena, in to dobro ve on sam in njegovi najintimnejši svetovalci izpred krize, s katerimi po poročilih listov vzdržejo stalne stike in verjetno upoštevata njihove nasvete, čeravno niso več okrog njega v Beli hiši. Očitno so se ti nasveti strnili v eno, osrednjo točko strategije: protinapad! Ne se izolirati od ljudskih množic in tuhtati svojo usodo v osamljenosti, ampak odločno stopiti v sredo javnosti, govoriti, pojasnjevati svoje ravnanje in se braniti očitkov najprejpred člani kongresa (predvsem republikanci) potem pa pred široko javnostjo. V to fazo je stopil razvoj afere Watergate, ki je — kot že rečeno — zajela kritične in kritizi-

IŠČIMO RESNICO

V izseljenkem tisku se tu in tam ponavljajo trditve v zvezi z našo neposredno preteklostjo, ki ne odgovarjajo resnici. Mnogi naši bralci so izrazili željo da bi take neresnične trditve zavrnili in povedali resnico, zlasti, kadar gre za mrtve osebe, ki se ne morejo braniti.

Sledeč tem željam, bomo v naslednjih prikazali resnico glede trditve Alojzija Ilije, ki je v Slovenski Državi, ki izhaja v Toronto, aprila meseca t. l. v svojem članku postavil trditve, „da je bil dr. Miha Krek v Titovi službi pa mu niti v najbolj puritanskih klerikalnih krogih ni nič škodovalo.“ V istem odstavku je dr. Kreka usporejal z Milanom Djilasom, ki je bil res v Titovi službi. V Svobodni Sloveniji dne 12. julija smo kratko obsodili Ilijevo trditve. Ilija pa je pri tem vztrajal in je v dopisu z dne 31. julija to trditve ponovil takole:

Iz pisma Jožeta Melaherja

Uredništvu Svobodne Slovenije:

G. Ilija najbrž premalo bere in je zaradi tega zaozbal v poznanju zgodovine, kolikor to moremo imenovati dobo med zadnjo vojsko in neposredno po njej.

G. Ilija trdi, da je dr. Miha Krek „kot poslanec za časa Tito—Šubašičeve vlade pri zavezniki nadzorstveni komisiji za Italijo (s posebnim ozirom na takrat sporno tržaško ozemlje) in je v tem svojstvu (t. l. 1946) tudi poslal zavezniki komisiji za določitev tržaškega ozemlja zahtevo...“

G. Ilija ni bral Zbornika Svobodne Slovenije za leto 1970. V tem Zborniku je bil objavljen ukaz oz. odredba Ministrstva za zunanje zadeve Upr. Pov. Br. 1920, London, 28. avg. 1944: „Po vidni potrebi in na osnovi sklepa Ministrskega sveta Upr. Pov. Br. 77 od 1. januarja 1944: „ODLOČAM, da se dr. Krek, delegat Kraljevine Jugoslavije v Svetovnem odboru za Italijo, podpredsednik kraljeve vlade na razporeženju, razreši dolžnosti Delegata Kraljevine Jugoslavije v imenovanem odboru, s tem da mu na dan razrešenja preneha zvanje in čin veleposlanika I. skupine.“

Predsednik Ministrskega sveta
Minister zunanjih poslov
Ivan Šubašič, l. r.“

Ali g. Ilija tudi ni čital poročila, kako je dr. Krek spraval do Vatikana poziv škofa dr. Gregorija Rožmana, da naj Anglo-Amerikanci zasedejo Slovenijo? Ta poziv je datiran 20. novembra 1944.

Značilno je, da komunistični zgodovinarji v domovini sedaj o dr. Kreku kar objektivno pišejo, v kolikor dokazujejo, da je bil vedno dosleden protikomunist, češim ga nekateri emigrantski krogi hočejo prikazati kot sodelavca s komunisti.

Zgodovinar dr. Dušan Biber v tej zvezi navaja angleške dokumente, katerih nekaj navajam v naslednjem prevodu iz hrvaščine.

„Razkolj v SLS — dr. Izidor Cankar je imel 12. in 13. avgusta v Rimu pogovor z dr. Krekom in drugimi slovenskimi klerikalci. Dr. Cankar je popolnoma porajedel v prizadevanju, da pridobi dr. Kreka in njegove prijatelje za politiko, katero so sprejeli predstavniki njegove stranke v Londonu...“ (tako je poročal ambasador Stevenson F. O. 371-44262, R 13054-8-92)

V drugem poročilu v Foreign Office o razcepju v klerikalni stranki dr. Biber citira:

„Po tem poročilu je dr. Cankarju uspelo za svojo politiko pridobiti samo dva Slovenca (Kuhar—Snaj, op. pisca.), Krek se na drugi strani silovito upira temu...“

„P. M. Rose je 1. februarja 1944 enemu takih poročil priložil takle svoj komentar: „Bistvo vseh dr. Krekovih pripovedovanj je isto — da so partizani v Sloveniji banda malopridnežev in teroristov, ki so si nekatere podvrgli z nasiljem, ostale pa pškali in da se sploh ne borijo proti Nemcem.“

Drugo podobno poročilo o „komunističnih moraliskih tolpah“ je v spremnem pismu označeno tako: „To je del anti-boljševiške kampanije dr. Kreka in njegovih prijateljev. Med tem ko so nedvomno iskreni v svojem antikomunističnem prepričanju, izgleda, da nimajo ne volje, ne možnosti, da se prepričajo o učinkovitosti municije katero uporabljajo.“ (Sledi st. akta v F. O.)

„G. Broad sklepa, da ne samo slo

„Res je, da je bil dr. Miha Krek v Titovi službi in sicer kot poslanec za časa Tito—Šubašičeve vlade pri zavezniki nadzorstveni komisiji za Italijo (s posebnim ozirom na takrat sporno tržaško ozemlje) in je v tem svojstvu l. 1946 tudi poslal zavezniki komisiji za določitev meja Svobodnega tržaškega ozemlja zahtevo, da mora biti Trst jugoslovanski, kakor je to bila njegova uradna dolžnost, da je to v takratnih okoliščinah pomenilo, zahtevati Trst za Sovjete (najbrž je bil to tudi najmočnejši razlog, da zahtevi ni bilo ugodeno).“

Da pokažemo kaj je resnica, objavljamo dva dokumenta, ki se nanašata na trditve Alojzija Ilije: pismo Jožeta Melaherja iz Clevelanda iz katerega povzemamo glavne odstavke in dve poglavji iz rokopisa doslej ne objavljenih spominov rev. Jožeta Godine.

venski klerikalci ampak tudi pristaši Mihajloviča se poslužujejo istega načina protipartizanske propagande, ker je take vesti širila tudi Jugoslovanska demokratska agencija v Kairu.“ (sledi st. akta v F. O.)

Resnica je da je med slovenskimi SLS predstavniki v inozemstvu leta 1944 prišlo do hudega razkola. Dr. Krek in Gabrovšek sta dosledno vztrajala na protikomunistični liniji, češim sta dr. Kuhar in Snaj podlegla dr. Cankarju. V opravičilu dr. Kuharju moramo povedati, da je leta 1944 predvideval tragedijo, ki se

Jože Godina

Dve poglavji iz rokopisa Spominov

Obisk dr. Izidorja Cankarja pri dr. Kreku v Rimu leta 1944

... Dr. Krek: „... Izidor Cankar se je napovedal, da pride te dneve, da bi se pogovoril z menoj. Gotovo glede mojega stališča oziroma stališča Narodnega odbora ali Slovenske ljudske stranke do nekake skupne vlade s Titom. Šubašičeva zadeva. Ko pride, skličem k razgovoru tudi Avseneka (Ivana), Ahčena in Janka Kralja. Pridi tudi ti zraven.“ Odgovoril sem, da ne pridem, „ker bo to precej strankarsko-politična zadeva in vešč, da nisem bil nikoli član stranke in nikdar pri nobeni strankarski seji. Tudi me je pravkar naprosil rektor Germanika, če bi mogel vsaj za en teden na nekako vatikansko poletniško pristanavo Vitarello (toplice, oljčni gaji ob Bračianskem jezeru kakih 50 km severozapadno od Rima), ki ga za Germanik pokrbujejo nemške sestre in bodo za eden ali dva tedna brez duhovnika za maše. Zvečer bova še morda govorila o tem.“

Ko sem se čez teden ali dva vrnil, mi je že pri vstopu v stanovanje gospa Malka (Krekova) povedala: „Izidor je bil med tem tu in je kar hitro odšel.“

„Je uspel?“ sem kratko vprašal.

„Mislim, da ne. — sicer boste pa lahko takoj z Mihom govorili. Ni nikogar pri njem.“

Krekov obraz je bil brez izraza.

„Malka mi je povedala, da je bil Izidor tu in da je tudi že odšel.“

„Če imaš malo časa, sedi... Da, bil je tu in tudi odšel je že, nejevoljen, jezen. Pridobiti me je hotel, da bi šli v Šubašičevo vlado in da bi naj šel pred mikrofonom in pozval domobrance, naj se povežejo s partizani... Nekaj časa sva debatirala. On je vztrajal pri svojem, jaz pa pri svojih odklonilnih pomislekih. Postajal je jezen in zahteval, da moram to narediti. Natj sem mu pa povsem jasno povedal svojo zadnjo besedo: Glej, Izidor — naš narod je doma na terenu. Tam imajo škofa, tam imajo Ušeničnike, tam imajo Ehrliche, Tomce, voljene poslance, voditelje organizacij. Vsi ti gledajo razmere doma od blizu in ne samo po špijonskih poročilih. Ne morem si misliti, da bi bil jaz bolj pameten kot vsi ti skupaj. Vem, dobro vem, da me ne bi ubogali. Jaz ostanem z narodom!“

Dr. Cankar: „Potem boš pa propadel z onimi doma.“

Dr. Krek: „Če bo narod z vsemi svojimi voditelji doma propadel, pa hočem tudi jaz z njimi propasti.“

Izidor, ni hotel niti počakati na skupnem sestanku, ki ga je dr. Krek že sklical. Jezen je takoj odšel.

je potem izvršila v Vetrinju. Sodelovanje z Nemci je smatral za usodno. Skušal je po svoje rešiti slovenska življenja, daš zmotno. Dr. Krek je tedaj prekinil vse stike z dr. Kuharjem in sta se pobotala šele v emigraciji. Ilija je načel vprašan: sodel vanje dr. Kreka s Titom. Navajam dokaz o razidu dr. Kuharja z dr. Krekom: 5. 9. 1944 je dr. Šubašič poslal Gabrovšku sledeče Kuharjevo sporočilo:

„JUGOSLOVANSKO VELEPOSLANŠTVO, WASHINGTON — prosim spoštite Gabrovšku sledeče stop 18.000 domobrancev je priseglo Hitlerju 40 slovenskih duhovnikov je izdalo resolucijo lojalnosti nemškimi oblastem stop vodje slovenske klerikalne stranke v Rimu podpirajo to monstruozno politiko stop Samuel (Snaj — op. ur.) in jaz greva svojjo politično pot... Kuhar.“

Šubašič

Jože Melaher zaključuje pismo: ob koncu sem se spomnil še dveh različnih zanimivosti. Dr. Krek mi je večkrat omenil, da mu je dr. Cankar pri omenjenem razgovoru v Rimu zalučal in obraz: „Stranka bo nekoč na Vas pljuvala če tega ne sturite!“ Dr. Krek je kljub temu odklonil obsoditi domobranstvo.

Dr. Krek mi je tudi povedal, da so tedaj ko je bil razrešen položaja pri zavezniki komisiji za Sredozemlje (Glej Šubašičev telegram) prišel dr. Smolaka in z njim nekaj z brzostrelkami obtoženih ljudi, ki so zasedli pisarno.

Kako je dr. Krek predal posle Jugoslovanske kraljeve ambasade v Rimu (1944)

Blo je po obisku Izidorja Cankarja pri dr. Kreku, ko so časopisi v Rimu prinesli vest, da se bosta v Rimu srečala kralj Peter in maršal Tito. Koliikor se spomnim, je kralj priletel na letališče (Ciampino) v spremstvu s Churchillom. Ko je priletel maršal Tito, je oba maršala in kralja pri letalu medseboj predstavil Churchill in se odstranil, kakor da bi hotel reči: „Sedaj se pa pogovorita sama, jaz pridem takoj spet.“ In je res prišel. Sporazum je bil izveden. Vse skupaj je trajalo le nekaj minut. Rimski časopis je zapisal, da je šlo itak samo za prikimanje k tistemu, kar sta se bila dogovorila Churchill in Stalin.

Dr. Krek je bil znan v diplomatskih krogih kot dosleden antikomunist. Vedel je, da v novi vladni kombinaciji ne more biti mesta zanj. V svoji idejni doslednosti je sklenil, da ne bo niti osebno oddajal ambadorskih poslov na poslaništvu levičarskemu nasledniku. To naj naredi uradnik na poslaništvu. In res, ko je bil obveščeno o spremembi, ni šel več v urad. Z uradniki je govoril samo po telefonu iz stanovnjaške pisarne. Če je bilo treba kaj podpisati, so mu morali uradniki prinesiti akt v podpis na stanovanje. Ko je bil obveščeno, da bo ambasado prevzel drug človek, mene ni bilo v Rimu. (Na drugem mestu omenjam, da sem bil takrat v Bariju pri štabu poročevalske službe poljskega (Andersonovega) kora, ki je pritiskal ob Jadranskem morju Nemce proti severu, da bi z njihovimi radijskimi oddainiki dobil zvezo s slovenskim političnim vodstvom v Ljubljani in mu oddal dr. Krekov telegram z navodili za ravnanje v pričakovanih zadnjih mesecih vojske.)

Ko sem se vrnil, je bila ambasada že v levičarskih rokah. Pripovedovali so mi in tudi bral sem v rimskih listih, ohranjenih pri dr. Kreku, kako so partizani oboroženi obkolili poslopje ambasade in vkorakali vanj. Posle je predal uradnik poslovođa. Mislim, da je bilo 20. septembra 1944, kar sklepam iz pisma majorja Joseph-a C. Rively-ja (z dne 2. julija 1946) iz glavne pisarne admirala Stone-a. Ameriški admiral Stone je bil šef Zavezniške komisije (Allied Commission) za Sredozemlje. (Dr. Krek je bil tudi uradni zastopnik kraljeve jugoslovanske vlade v Posvetovalnem svetu za Italijo (Advisory Council for Italy), ki je bila v sklopu Zavezniške komisije, od 11. septembra do 20. septembra 1944. Tudi kot član Posvetovalnega sveta je imel dodatni naslov ambasador. Čeprav je 20. septembra 1944 ne-

hal biti obojni uradni ambasador, je pa ohranil iz te dobe in dobe, ko je bil podpredsednik jugoslovanske kraljeve vlade v Londonu, mnoge in neprecenljive zveze zlasti z ameriškim, angleškim in francoskim vplivnim političnim osebnostmi v korist svojega naroda, tako usodno izigranega v Jalti. Te zveze je znal tako uspešno izkoristiti tudi za slovenske begunce po letu 1945.

Resnica o položaju v Čilu

Dne 11. septembra letos je padel marksistični režim v Čilu, ko je vojska vzela zadevo v roke. Veliko Slovencev, ki so raztreseni po svetu, bere vse mogoče vesti, ki so povečini rdeče pobarvane in ne odgovarjajo resnici. Zato hočemo podati kolikor mogoče točno sliko o položaju v Čilu.

Allende, marksist, je dobil leta 1970 pri predsedniških volitvah 36% glasov, proti opoziciji, ki je bila razdeljena med demo-krščansko stranko in pa nacionalno protikomunistično stranko. Ker ni bil izvoljen za absolutno večino, ga je moral izvoliti parlament in ga potrditi za predsednika republike. Takrat so naredili napačno potezo krščanski demokrati, ki so v parlamentu glasovali za Allendeja, seveda v dobri veri, da bo Allende spoštoval ustavo in vladal po zakonih. Allende je takrat podpisal še posebno listino, ki jo je zahtevala krščanska demokracija, da bo vladal v skladu z zakoni v državi. Komaj je prišel na oblast, je začel na debelo prelamljati zakone na vseh področjih. Komunisti so zasedli vsa važnejša mesta v državni upravi in pričeli razlaščati po nezakoniti poti privatno lastnino. To razlaščanje bi morali imenovati pravilneje ropanje in tatvino privatne lastnine. Po državnih zakonih privatna lastnina bi morala imeti vso zaščito v državi, pa marksizem, ki je zgrajen na laži, ne spoštuje nobenih zakonov. Ko je parlament izglasoval zakon, ki je zaščitil še prav posebej mala in srednje velika kmečka posestva, ga Allende ni hotel podpisati in objaviti. Po ustavi bi bil moral iti na plebiscit. Tega pa se je bal, ker bi ga bil zgubil. Komunisti so tako imeli v roki večji del industrije in zemlje in zemlje, pa niso vedeli, kaj bi. Podjetja so pričela propadati, vse je kradlo, nihče ni hotel delati, v podjetjih je bil nered in tako je drvela država v gospodarski propad. Na trgu si težko kaj dobil. Pričele so se vrste pred trgovinami, kamor so se nagneti ljudje, da bi kupili najnujnejše. Pričela je cveteti črna borza in pripadniki režima so bili najodlodnejši črnoborzijanci. Po drugi strani so kradli ministri devize in tako ni bilo denarja v državni blagajni, da bi uvozili surovine za industrijo. Industrijski obrati so se pričeli ustavljeni, ker niso mogli delati. Protikomunistična opozicija je začela stavkati. Najprej so šle na cesto gospodinjice s praznimi lonci

in zvonile po Santiagu pozno v noč. Na ulice je šla mladina protestirat proti vladi. Stopili so v stavko rudarji, lastniki prevoznih sredstev in trgovci ter privatna podjetja. Tako je vsa dežela praktično zastala. Po drugi strani so marksisti pričeli za divjo propagando.

Vse nasprotnike režima so proglasili za fašiste — tako kot leta 1942 pri nas doma. Pričeli so minirati od znotraj vse organizacije, sindikate, klube, mladinska društva in tako obvladali popolnoma te organizacije. V deželo so pričeli prihajati na debelo mednarodni zločinci, izvežbani partizani, tako iz Bolivije, Brazilije, Urugvaja in zlasti s Kube. Bilo jih je nad 14.000. Vsi vojaško izšolani za gverilski način bojevanja. Imeli so ogromno orožja in hodili po deželi, kjer so z lažmi zastupljali navrne delavce in kmete in jim obljubljali raj. Istaj pesem povsod enaka.

Vsi trezno misleči Čilenci so imeli svoje oči uprte v vojsko, kamor se niso mogli priti marksisti. Vojska jim je bila na poti. Zato so pripravljali pokol vseh višjih oficirjev prav na predvečer državnega praznika 18. septembra.

Tako je prišlo do 11. septembra, ko so vojaški poveljniki zahtevali, da Allende odstopi in odide v tujino. Imeli so zanj pripravljen avion. Allende je ponudbo odklonil in še isti dan je vojska prišla na oblast. Allende se je sam ustrelil v vladni palači. Tj, kar se je pri nas zgodilo ni bil vojaški udar, temveč klic ogromne večine ljudstva, naj vojska vzame v roke vso oblast, da tako preneha nered in dežela spet začne svoje normalno življenje. Tu ni nobene vojaške diktatureč temveč vojaška vlada, ki spoštuje ustavo in državne zakone.

Seveda to ne gre v račun mednarodnemu komunizmu. Lahko rečemo, da je ta korak vojske v Čilu napravil mednarodnemu komunizmu ogromno škodo. To je največji diplomatski in vojaški poraz mednarodnega komunizma, odkar je pred 57 leti prišel na oblast v Rusiji. S tem je komunizmu odklenkalo za vedno v Južni Ameriki. Zato tako kričijo rdeči oblikovalniki in propagandisti po vsem svetu in trosijo vse mogoče in nemogoče laži proti Čilu. Resnica je samo ena: Komunizem je bil premagan v Čilu dne 11. septembra in s tem izgubil bodočnost v vsej Južni Ameriki.

Dopisnik iz Čila

Kaj misli naša mladina o politiki?

Ob izidu lanskega almanaha, ki ga izdal peti letnik Slovenskega srednjoškolskega tečaja Rav. Marka Bajuka v Buenos Airesu, smo z veseljem ugotavljali, da naša mladina, rojena v Argentini, zrelo prespeja razne življenjske probleme in da ima tudi jasne nazore o politiki.

Tudi letošnji almanah, kateremu so dali abiturienti naslov „Mladi smo“, nas navdaja z veseljem. Znova lahko ugotavljamo, da je naša mladina zrela, da ima lepe, prave življenjske ideale, da je globoko verna in narodno zavedna, da je stvarna in se ne vda za iluzije, da pozna svoje pravice pa tudi svoje dolžnosti do Boga, staršev, do sebe in bližnjega.

Med številnimi sestavki v letošnjem almanahu se nahaja tudi sestavek abiturienta Janeza Goloba z naslovom „Mladina in politika“. Omenjamo posebej ta sestavek, ker pokaže našo mladino v drugačni luči, kakor bi nam jo radi nekateri pokazali, ko trdijo, da je naša mladina brezbrizna za vse resne življenjske probleme, da išče samo zabavo in da zlasti nima nobenega razumevanja za politična vprašanja. Zato ne bo odveč, ako ponatisemo omenjeni Golobov sestavek, ki se glasi:

„Nam je sojeno, da živimo v eni najbolj usodnih dob v človeški zgodovini. V zadnjih letih se je zgodilo toliko izrednih, pomembnih in naravnost odločilnih razvojev in obratov v svetovni zgo-

vini, da s polno upravičenostjo lahko rečemo, da se je čas prelomil. Nam mladim je usojeno, da hodimo skozi ta preobrat in s previdnostjo in modrostjo prispemo do končnega cilja. Že iz tega razloga nas mora politika zanimati.“

Ker živimo v svobodi, imamo možnost svobodno se odločati in svoje življenje usmerjati po dobrih načelih. Zaradi verskega čuta smo se dolžni pravilno odločati, kajti vera kaže pot v življenju in nas mora učiti. Vera nam mora dati načela in nas pripeljati do spoznanja, da je človek središče dogajanj, da je ravnotežje med desnico in levico edini dober sistem, kajti vsi ekstremi so škodljivi.

Ko tako pridemo do jasnega pojma, je pa potrebno, da se odločimo za politično delo in se žrtvujemo za svojo idejo.

Ne zadovoljimo se z okoljem in stanjem, kakršna sta, ampak bodimo kritični in pozitivni. Ustvarjamo z iskrenostjo, skromnostjo in požrtvovalnim delom. Vemo, da prazna gesla ne građe.

Čim bolj je pestra politika med mladino, tem več življenja je tudi v njej, seveda če ni preprirov. Tem pa se izognemo, če v svojem bližnjem vidimo brata ali sestro. Ta pestrost je možna samo v svobodi, kjer je možna posamična odločitev in svobodno delo.

Ne smemo biti ne indiferentni ne fanatični. Zato je žalostno, da se mladina v Sloveniji ne more svobodno odločati in zanimati za politiko. Vedo, da čeprav bodo lahko o tem razpravljali, njihove ideje ne bodo upošteevane.

In delo zdomske mladine na političnem polju mora biti usmerjeno v to, da bo mladina doma začitila, da Slovenec, ki je svoboden, kot smo mi, vedno lahko najde pravo pot političnega življenja, vedno pa z mislijo, da mora vse koristiti narodu.“

Sm. R

Slovesna izročitev Martina Fierra Lujanskemu muzeju

Lujanski Complejo Museográfico "Enrique Udaondo" je 24. novembra praznoval 50-letnico obstoja, obenem pa odprtje nove knjižnice ter k njej spadajoče sobe, ki je posebej namenjena kulturo narodne epopeje José Hernándeza „Martín Fierro“. Ko je za to priložnost Zedinjena Slovenija podarila slovenski prevod Martina Fierra novi knjižnici, je direktor muzeja prof. Héctor Felice spodbil željo, da bi se izročitev izvršila slovesno v soboto, 24. novembra, ko je bilo na programu predavanje in audiovizualni film o Martinu Fierro. Da je izročitev slovenskega prevoda vključena v program, so napovedovali po zvočnikih že v soboto. Zato sta glavna sodelavca pri prevodu in izdaji Martina Fierra v slovenščini prof. dr. Tine Debeljak in ga. Danica Karfalc-Petričkova šla v Luján na otvoritev knjižnice, kjer ju je odličnemu občinstvu predstavil direktor prof. Felice. Nato sta izročila prevod na ta način, kakor poročata lujanski časopis El civismo dne 1. decembra: „Med slovesnostjo je slovenska skupnost v Argentini izročila našemu muzeju lepo izdajo Martina Fierra v njihovem jeziku, veličastno vezano, z japonsko paginacijo ter v kvadratni obliki. Knjigo sta izročila prevajateljica dela Danica Karfalc Petriček in dr. Tine Debeljak. To zadnji odlični znanstvenik, prevajatelj tudi drugih številnih del v slovenščini. Dr. Debeljak je nato v kratkih be-

sedah izrazil zadovoljstvo, da morejo Slovenci izročiti tako darilo kot je Martín Fierro, zlasti še, ko ga imamo v svojem jeziku. Nato je omenjal razne probleme, ki jih ima slovenski narod zlasti še, ko jih je komaj dva milijona na vsem svetu. Nato so sprejeli delo v imenu muzeja profesorici Elba Gutiérrez de Litaro in Nedy Dorronzoro de Dorronzoro.“

Toliko poročata Lujanski dnevnik, ki priobčnjuje fotografijo te izročitve. Dodati pa moramo temu poročilu še, da je ga. Petričkova poročala nato še podrobneje o odlikah prevoda kakor izdaje, pri kateri so vsi sodelavci od tiskarinarja do plastifikatorja platnic bili Slovenci, ki so se tako oddolžili Argentini za njeno gostoljubnost, kakor je povedano v dedikaciji v začetku knjige. Njena razlago so poslušali z zanimanjem ter so tudi po predavanju želeli od nje raznih podrobnosti.

Nato je imela profesorica ga. de Litaro odlično predavanje o Martinu Fierro, ki je ponatisnjeno tudi v imenovanem lujanskem dnevniku. Za tem je film predstavil 400 skulptur kiparja Casasa, ki smo si jih ogledali tudi v muzeju, kjer so razstavljene v novi Hernándezovi sobi.

Slavnosti so se udeležili številni Slovenci iz Lujana in Jaureguia. Vse govore — tudi slovenskih gostov — so prevažali radijski zvočniki po vsem mestu.

Jesen

Sobota je prišla, konec tedna, ter je poudarila jesen. Pa ne samo na strani narave, tudi na življenje samo je padlo na njo. Čejala je tudi krošnjo lipe, ki sem jo posadil pred petindvajsetimi leti prav ob vhodu v moje bivališče, morda zato, da ne bi preveč zasenčila hiše in vrta, morda tudi zaradi rodoljublja ali samoljubja da bo vsakdo, ki bo šel po pločniku, začutil prijeten vonj njenega cvetja in vedel, kje mi je tekla zibel. Kadar opazujem to simbolično drevo, se zamislim ali ni ta krošnja sedaj podobna moji lastni, ki jo nosim pod klobukom. Je pač jesen!

Tam prav na kraju zemljišča imam sobico, ki je kraj mojega počitka, miru in razmišljanja. Kaj bi v hiši nadlegoval gospodinjo, odkrival lonce v kuhinji ter motil mladi rod, ki želi notranjost hiše urediti po svoje. Najlepše je tam v moji sobici, kjer me vabijo knjige v omari in pero na mizi. Kaj bi drugega, jesen je. Ko izlije nebeski gospodar svojo toploto na zemljo, potegnem platneni naslanjač na senčno stran pomarančnega drevesa, zraven pa postavi vime stoliček s fračo in kamenčki. Kdo bi v moji jeseni vstajal za vsakega vrabca, ki prihaja v škodo in grebe na gredici, pravkar posejani solato, ki bo najbrž kmalu vzklija, a ostala pritlikava vse do dne, ko se bo približala pomlad, ki je mi še čutili ne bom in bo mati zemlja dala od sebe svojo toploto ter učvrstila

la korenine jesenskih posevkov. In tem posevkom vrabci ne pustijo do življenja. Čim jih opazim, položim kamenček na usnje, napnem gumijevi vrvice in sprožim. Navadno odlete živi in zdravi. To je boj za ohranitev: jaz se bojujem za svoje posevke, vrabci pa za svoj življenjski obstoj.

Ko nebesni očiak dodobra ugrije blagodejno senco, se z zaprtimi trepalnicami prepustim mislim, in ne da bi vedel kako, se najdem trinaest tisoč kilometrov daleč pri studencu tam pod Kredarico. No, saj ni pravi studenec, samo kapljice padajo v steklenico, ki jo je bogve kdo postavil tja, da si more vsak plezalec po hrbišču našega očaka Triglava zmociti svoje suhe ustnice. In prav nikogar ni, ki ne bi steklenice zopet vestno postavil nazaj pod padajoče dragocene kapljice.

Skoraj sem pozabil. Tam sedaj ni jeseni. Pomlad je. Prve lastovke — izseljenci prihajajo na obisk v domovino. Nekateri, ki so še bolj pri moči, skušajo iz višine kot na odprti dlani videti našo zemljo, drugi pa, ki so jim tušina in leta oskubila bujno mladostno perje, ostanejo zdolaj ter jim le želje hite v višino. Tu na južni strani ekvatorja pa je le vroč in soparen jesenski dan. Vetrovi se poigravajo z rumenim listjem, tako s tistim, ki se še drži veje, kakor z onim, ki je na tleh in ga vrtinci zanašajo sem in tja ter

Slovenski srednješolski tečaj ravn. Marka Bajuka

Šolsko leto 1973 je končano.

17. novembra je bila zaključna prireditel SST ravn. Marka Bajuka, ki se je začela s sv. mašo. Opravil jo je msgr. Orehar in v njeni cerkvi se je poleg študentov zbralo silno lepo število staršev. Zatem so razredniki razdelili spričevala in povabili mladino v dvorano. Ko je dosedanja zastavonošinja Miriam Jereb prinesla slovensko zastavo, je vsa dvorana pela narodno himno Naprej. Pozdravne besede je izrekel Marko Kremžar, ki je za tem predal vodstvo prireditelje novemu ravnatelju za šolsko leto 1974 Pavletu Rantu. Po nastopu pevskega zbora prvega letnika (voditeljici Terezika Prijatelj in Ana Marija Klanjšek) je imel slavnostni govor predsednik Zedinjene Slovenije Božo Stariha. Temu je sledila podelitev knjižnih nagrad najboljšemu učencu v vsakem letniku in diplom letos ohlajajočemu petemu letniku.

Nagrajeni so bili:

I.a. letnik: Horvat Andrej

I.b. Šeme Andreja

II. letnik: Breznikar Kristina

III. letnik: Rajer Alenka

IV. letnik: Urbančič Irena

Petoletniki so vsem navzočim profesorjem poklonili izvod letošnjega almanaha z naslovom Mladi smo, ki so ga pripravili pod vodstvom Tineta Debeljaka ml. Sledil je komičen prizor petošolcev, zatem pa ponovitev prikaza Koroška, kateremu je prisostvoval avtor dr. Tine Debeljak.

V tekočem letu so pričevali: verouk — msgr. Orehar, slovenščino — ga. Vivodova, (Ia) ga. Terezika Marn Žukova (Ib), Marijan Schiffrer (II-III), Franci Markez (IV), zgodovino — Režika Osojnik (II), Jože Zakelj (III), Pavle Rant (IV), govorne vaje — Miloš Stare (V), svetovne nazore — Marko Kremžar (V), zemljepis — Pavle Rant (II), peetje — Terezika Prijatelj (Ia in Ib).

Podružnica v Slovenski vasi

Za leto 1973 se je v tečaj vpisalo 45 dijakov in dijakin. Da so svoj vpis dobro premislili, dokazuje dejstvo, da jih je k izpitom prišlo tudi 45. Tako bom letno ostanejo v kakem zatisnjem kotu.

Po pločniku udarjajo korakj ter se čujejo neznani glasovi, ki odmevajo v vlažnem ozračju. To so glasovi mladih in prešernih ljudi.

„Da, bilo je nekaj.“ Toda, kaj bi se emeril, če življenjska peščena ura spušča skozi odprto zadnja zrnca peska. Saj imam sladko zavest, da sem izpolnil svojo življenjsko nalogo in nihče mi sedaj ne more kratiti jesenskih sanj o zrelem kostanju, vinski trgatvi v naših gorcih, šumenju mošta in tudi o triplavskem pogorju.

Kdo ima pravico, da me zdrami iz mojih najlepših sanj, ki so jesenske.

A. Podlogar

Vilko Čeč — 70-letnik

Lepo obletnico svojega plodnosnega življenja praznuje Vilko Čeč, ena najbolj znanih in značajnih osebnosti naše izseljenke skupnosti. Prav na božični dan praznuje svojo sedemdesetletnico, ki mu je ne bi prisodili, če bi upoštevali delavnost in dinamičnost, ki jo še vedno kaže v svojem poklicnem delovanju.

Ne bomo to pot podrobno opisovali posameznih dogodkov njegovega življenja, ki se je začel 25. decembra 1903 v Radečah pri Zidanem mostu. Že od mladega se je začel zanimati za tiskarsko stroko in njej se je vse življenje posvečal s srcem in dušo. Po končani četrti gimnaziji v škofjovih zavodih in št. Vidu se je začel udeleževati v črni umetnosti in se zaposlil v Jugoslovanski tiskarni. S svojo sposobnostjo in pridnostjo se je v tem modernem in največjem slovenskem tiskarskem podjetju povzpela do položaja faktorja in je tudi on doprinesel, da je tiskarna dobila sloves, ne samo v Jugoslaviji temveč po vsej srednji Evropi.

Náš jubilent je bil v svojih fantovskih letih tudi član Orlov in je deloval v raznih drugih katoliških organizacijah, kjer se je odlikoval zlasti po svojem čutu in sposobnosti za organiziranje. Še danes se rad spominja časov izza Evarističnega

prihodnje leto s številom učencev šli že proti številki 60.

Samo ta dejstva so zadostno opravilo, da je podružnica nastala in da obstoja naprej. Velika večina bi bila brez slovenskega pouka, če se ne bi v Slovenski vasi sami ustanovili tečaj.

Profesorjski zbor jemlje svojo nalogo zelo skrbno. Letos so učili sledeči gospodje: Drnovšek Rudolf, Gale Tone, Glinšek Ignacij, Lenček Ladislav CM, Jurček Ruda, Sodja Franc CM, šuštar šič Dušan.

Pod vodstvom ge. Marije Glinšek je odbor staršev poskabel za vse tisto, kar ne sodi striktno v šolsko delo.

V petek, 16. novembra, je bil sklep tečaja v farni dvorani. Poleg zahvale

ga kongresa v Ljubljani in dela, ki so ga takrat orlovske skupine opravile.

Slavljence si je za svojo življenjsko družico izbral Lobjzko Kunaverjevo. V srečnem zakonu sta se rodila sin Janez in hčerka Lenka. Pa tudi to družino, kot številne druge našega naroda, je zadelo nesreča. Vilko Čeč se je, kot odločen protikomunist, moral s tisočimi drugimi Slovenci umakniti v begunstvo, medtem ko je družina ostala v Sloveniji.

V Argentini, kamor je prišel po zapustitvi taborišča, je takoj dobil zaposlitev v svoji stroki. Postopoma si je ustvaril tudi svojo lastno tiskarno. Tedaj se mu je izpolnila tudi ena najsrčnejša želja, ko je leta 1956 mogla za njim priti tudi družina. Sedaj mu v tiskarni pomaga sin Janez, ki se je tudi posvetil tiskarski umetnosti, v njej pa z vse vnmom dela tudi gospa Lojzka, ki skrbi zlasti za knjigovodske posle. V tiskarni „Vilko“ se rodi večina našega slovenskega časopisja v Argentini in Vilko Čeč je v svojstvu tiskarja velik anonimni mecen našega svobodnega tiska.

Čestitkam številnih jubilentovih znancev in prijateljev se pridružuje tudi Svobodna Slovenija, ter mu vsi, ki v njenem krogu delamo iz srca kličemo: Še na mnoga leta!

profesorjem in odboru staršev, je bila razdelitev spričeval in splošno poročilo o tečaju.

V soboto, 1. novembra, pa so se udeležili centralnega sklepa tečaja na Ramón Falcónu vsi gojenci petega letnika, ki so tudi sodelovali pri skupnem Almanahu srednješolskega tečaja, ter mnogi dijaki ostalih letnikov. Sodelovanje pri Almanahu in udeležba na skupni prireditvi naj bi utrjevala v mladini zavest, da spada lanuška podružnica k celoti ali bolje jedru ustanove, ki je v Slovenski hiši. Tako je določeno dvoje: vsem srednješolcem je omogočen študij doma, vsi pa se zavedajo, da spadajo k vse-slovenski dijaški mladini v Buenos Airesu.

Tombola za šolske knjige

je slovensko šolstvo v zdomstvu. Posebne zahvale je bil deležen učiteljski zbor, pa tudi starši in učenci. Oba govornika sta žela burno odobravanje s strani navzočih.

Pričela se je tombola. Nad 50 glavnih dobitkov, 200 činkov in 200 kvatern je podžigalo upanje vseh udeležencev. V tem napetem pričakovanju nas je presenetilo sporočilo napovedovalca, da so dr. Rudolf Hanzelič, prof. Drago Šijanec in Albin Petelin darovali za slovensko učno knjigo vsak po 100.000 pesov. Vsem velikodušnim darovalcem se je javno zahvalil Marjan Loboda, za kar so bili deležni navdušenega odobravanja.

Številka se dem-de-se...! In zaključal napovedovalec. Tombola! In že je bil na odru Tone Gutman, ki je zadel ležnosti, v soglasju s svojo soprogo, dajalnih dobitke — stereofonski aparat Columbia-Seveda je od veselja in hvale val za slovensko učno knjigo 30.000 pesov; Lužovec pa, ki je zadel drugi dobitek — pralni stroj — je daroval 10.000 pesov v isti namen.

Pavel Fajdiga

Kirurg žuljavil rok

Pogled letala z višine 11.000 metrov na Formozo objame z enim zamahom skoro vso „Svobodno Kitajsko“. Po površini otok ni večji od Nizozemske, dolg nekaj manj kot 400 kilometrov, širok manj kot 150 kilometrov, toda močno gorat: kar 62 vrhov presega 3000 metrov nadmorske višine, najvišji ču šan se vzpenja do 3997 metrov. Slehera ravninica in kotlina med gorami je rižno polje, v ravninah prostrano, med gorami terasasto. Ne manjka sladkornega trsa in ananasa, kruha pa skoro ne jedo. Ljudi je nad 16 milijonov. Leta 1946 jih je bilo le 6 milijonov. Maocetungov komunizem je skoro 8 milijonov Kitajcev pregnal na otok, ostali so tuji iz vseh delov sveta.

Čangkajškova vlada smatra Formozo, odn. Taiwan, kakor jo nazivajo Kitajci, za najmanjšo provinco Kitajske. Na Taiwanu uradno ne vlada Čangkajškova vlada, temveč taiwanska provincijska vlada. Čangkajšek s svojo vlado, ki ji sedaj predseduje Čangkajškov sin, je le „časno“ nameščena v „taiwanski provinci“ in se bo preselila nazaj v Peking... Kdaj? Vsi otočani vedo, da ni izgledov, ker je razvoj, ki ga krojijo velesile, tako nanesel. Toda upajo proti upanju in vztrajajo v brk razmeram in

velesilam. Kaj bo napravilo ljudstvo, ko bodo ZDA dale zadnji placet rdečemu Pekingu, da si vzame Taiwan, tega danes še nihče ne ve in tudi do zadnjega trenutka ne bo na to vprašanje možno odgovoriti. Po skušnjah s celinske Kitajske, kjer so mnogi Čangkajškovi vojaški poveljniki in drugi oblastniki enostavno zamenjavali kokarde in se je tako nekaterim za nekaj časa posrečilo odnesti zdravo kožo pred maocetungovimi hordami, opazovalci menijo, da na Taiwanu verjetno v mnogih slučajih ne bo drugače. Dejstvo je, da vpliv s celine, dasi ga zavirajo z vsemi mogočimi kontrolami, narašča, beg z otoka pred rdečimi nasilneži pa bo možen samo po morju in po zraku, se pravi le za majhen odstotek otočanov — če se bo sploh kdo oddčil za to.

Peking si je namreč napravil načrt Taiwan postopoma prisvojiti, in sicer s pritiskom svetovnega javnega mnenja na otočane. Izvrstno mu služijo izjave raznih zunanjih ministrov, podane v gotovih časovnih presledkih, ki se vedno bolj stopnjujejo v zagotovilo, da Taiwan nujno in brezpogojno spada h Kitajski in da ima Maocetungovo nepravilno pravico do njega. Ena takih izjav, ki ima povrhu vsega še svojsko politično tezo, je spet bila Kissingerjeva nedavna izjava

v Pekingu v tem smislu. Washington igra svojo vlogo v tem Maocetungovem načrtu; zavestno ali ne, je za končno usodo otoka nazadnje vseeno.

Kljub vsemu pa gre navidez življenje na otoku naprej, kakor da bo vse vedno ostalo tako, kakor danes.

Taipeško letališče je veliko mednarodno letališče, z živahnim prometom. Letala neprestano bučijo v zraku. Ameriško letalsko oporišče, tik ob civilnem letališču, je slehernemu turistu na ogled iz letala, v katerem pristaja na taipeško letališče. Nihče ne skriva tega dejstva, ker je pač Čangkajšek navezal svojo usodo na dobro ali slabo voljo iz Bele hiše. Najmodernejša ameriška letala letala stojijo postrojena pred hangarji in čakajo — na kakšno povelje?

Pred nekaj dnevi so minile slavnosti Čangkajškovega rojstnega dne, a je Taipej še ves zavrt v slavnostno oblačilo: zastave z vseh državnih poslopij vihrajo v svežem vetru, stavbe so zavite v razeškoje kričeče pobarvanih lepakov, girnald, trakov. Prevladuje rdeča barva, v večernih urah razsvetljava neštetihi barvnihi luči, na Čangkajškovi palači sredi mesta ogromna Čangkajškova slika, razsvetljena, da slepi oko. Po cestah, ulicah in uličicah pa vrvenje ljudi, izstopajočih lične in črnihi las, avtomobili, avtobusi, motorna kolesa. Trgovine in gostilne, bari in kavarne, vse na stečaj odprto, zrak nasičen vonjav ri-

bjega cvrtja, bencinskihi hlapov, človeškega potu, ker je kljub novemburu huda vročina. Taipej je založen z vsem: produkti zahodne civilizacije se drenajo s proizvođi orienta. Industrijski razmah je silovit; letni porast narodnega dohodka znaša deset odstotkov.

Taipej šteje blizu 2 milijona prebivalcev, poleg njega je še pet ali šest večjih mest, ki so si med seboj podobna, obdana z industrijami: tekstilno, električno, petrolejsko, ladjedelniško, kemično, železno, živilsko itd.

Dežela pa je svet zase, ves originalen, skoro nedotaknjen zahodnega vpliva, a tudi silno reven (za zahodnega človeka), potrpežljiv, skromen, tihi. Tak je običajen prebivalec Taiwanu: tihi se rodi na svet, tihi živi svoje dni, tihi se poslovijo za večno. Neizmerna samodisciplina izgleda, da je žetotroku kakor prirojena.

Nič čudnega, da se Kitajec, tisti preprost, od uvoženih ideologij ne odločnjeni Kitajec, človeku iz zahodne civilizacije po kratkem bivanju med njimi priljubi in se kar ne more več odrgati od njih. Takoj se godi, po vsej vzhodni Aziji slavnemu, slovenskemu zdravniku dr. Janezu Janežu, tako misijonarjem, ki jih božji klic povabi na to polje človeškega udejstvovanja. Če jim potem njihovo naklonjenost in preprostost človek tako vrača, kakor to dela dr. Janež, potem se ni čuditi, če se zrgnejo okrog

njega v mestu ali v najrevnejši ribiški vasi, kadar se ustavi s svojim avtom.

Dr. Janeževa slava, ki mu zavito ni mar, pa se ji ne more izogniti, temelji na žuljih. Čigavihi, bo kudo vprašal. Na lastne oči sem videl dr. Janežev roke, žuljave od operacij, od zadrževanja kirurškega sukanca. Poiščite mi še kirurga na svetu z žuljavimi rokami! Ni se poble čuditi, da se pripeljejo k njemu na operaciji iz daljne Brazilije, kakor je to storila neka Kitajka z otoka, ki se je poročila z nekim brazilskim diplomatom, ko je bil ta ataše na brazilskem poslanstvu v Taipeiju, pa je bil potem prestavljen nazaj v Brazil. Ko je zbolela, je iz Brazilje odletela na Formozo in pod dr. Janežev nož v lotunško bolnišnico. Ni zmogla zaupati brazilskim kirurgom tako, kakor je zaupala dr. Janežovi žuljavim roki.

Nad 90 kilometrov je vožnje čez gorovje na vzhodno stran otoka, od Taipeja do Lotunga, Zmajev luknje, v slovenskem prevodu. Majhno mestec, pravzaprav vas, revno, z revnim prebivalstvom, pa najbogatejše na otoku — z dr. Janežovo bolnišnico. Ob vhodu lopa za kolesa, desno kapela, levo bolničarska šola (300 kitajskih deklet študira za bolniške sestre), naprej poslopja z bolniškimi sobami, operacijska dvorana, ordinacija, pisarne. Vse skrajno snažno, red, disciplina, tihota. En sam korak s ceste, kjer je neprestan živžav, vrvenje

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Pokojninsko zavarovanje Slovenije je 26. novembra sklenilo povišati pokojnine za 11% in še za 49, 56, 66 ali 70 dinarjev — ti podatki se izplačajo v skladu s številom članov družine. Nove pokojnine bodo stopile v veljavo 1. januarja.

...ŠOSTANJ — Termoelektrarna Šostanj III spet stoji od 25. novembra. Popravljajo veliki kotel, ki ima konstrukcijske napake. Nemška tvrdka Babcock bo odpravila napako; izvaja jih mariborska Hidromontaža pod nadzorstvom 30 nemških strokovnjakov. Dve ekipi monterjev delata po 12 ur nepretrgoma, da bi čim prej izvršili popravila.

LJUBLJANA — Zadnji predračun za zgraditev kliničnega centra v Ljubljani je bil narejen leta 1971. Od tedaj so res nekaj objektov že dodelali, še več pa je ostalo nedokončanega. Med tem so se cene povišale za 40%; dela pa tudi niso tako napredovala, kot bi morala, ker je bilo nekaj težav pri uvozu zdravstvene opreme, nekaj pa zaradi pomanjkanja posobnih instalaterjev. Zato je investicijski svet za izgradnjo kliničnega centra 26. nov. pregledal finančni poročil in sklenil sestaviti nov predračun za nujno dodatno ureditev financiranja izgradnje kliničnega centra.

LJUBLJANA — Na drugem koncertu simfoničnega orkestra RTV Ljubljana v okvirju petega cikla je bil Ravelov klavirski koncert osrednja točka sporeda. Orkester je vodil z večšo rokó dirigent gost Ernest Bour, spored pa so sestavljale poleg Ravela še naslednje skladbe: Mozartova simfonija št. 35, Petričeva Simfonična freska in De Fallova balet-

SKOFJELOČANI SLAVE 1000-LETNICO SVOJEGA MESTA

V nedeljo, 16. t. m., so imeli tukajšnji skofjeločani in njihovi prijatelji glavno praznovanje tisočletnice svojega mesta, ki je bilo ustanovljeno 30. junija 973. V Justu se je zbralo okrog sto Ločanov, gostinskih prostorih Našega doma v San da se priključijo domovinskim proslavam tega važnega dogodka v zgodovini svojega rojstnega mesta. Začel je večer dr. Tine Debeljak, ki je najprej prikazal najvažnejše knjige, ki so za to priložnost izšle v domovini, imenoma dr. Blažnika Zgodovino loškega gospostva, prof. Planine skopfo Loko in njeno okolico in Loški razglednik ter akademika dr. Koblarja faksimilno izrajo Skofjeloškega Pasijona. Omenjal je tudi druge predivne kakor shod zgodovinarjev, slavistov ter izdajo posebnih znamenj. Naglasil pa je tudi naš zdanski prinos, ki je bil eden prvih v tem jubilejnem letu, namreč izdajo spominov ravnatelja I. Dolenca Moja rast. Imenoma se je zahvalil vsem dobrotnikom, ki so omogočili to izdajo. Sledilo je predavanje o kulturnih delavcih z loškega okrožja ter pomenu njihovega dela. Nato je deklamiral mladi Miklič pesem Valentina Jamnika ob otvoritvi nove loške šole. Debeljak pa pesem ljudske pesnice v domovini o lepotah Poljanske doline. Nato je ob številnih diapozitivih govoril dr. Debeljak o zgodovini mesta, vse od početka do naših dni. Po predavanju so se razvili živahni pomenki med rojaki. Zdanska škofija Loka je dostojno praznovala svoj tisočletni jubilej.

ljudi, koles motorjev, v bolnišnico, v red in tihoto vele mestnega sanatorija. Dolga leta dr. Janežovih naporov, pri govornjari, navodil, ukazov so obrodila bogat sad.

Naval bolnikov vseh vrst je silovit. Od težkih notranjih okvar, preko kostnih zlomov vseh vrst do pikov strupenih kač, vsemogoči bolniki iščejo zdravja in utehe pri dr. Janežu. Povprečno izvrši deset operacij dnevno, h katerim ne šteje operacije slepiča in podobnih „malenkosti“. Ob pol petih popoldne začne in nadaljuje, dokler mu jih vozijo pod noč, neredko do prvih jutranjih ur. Vsi se čudijo, od kod dr. Janež jemlje moči, pa odgovarja, da živi za Boga in za bolnike. To življenje pa da je prijetno.

Zapeljala sva se v bližnjo ribiško vas. Gore se spuščajo strmo v pacifiško morje, zaliv je poln nevarnih čeri, a ribiške ladjice spretno režejo mirno morskó gladino mimo njih na odprto morje, za ribjim lovom. V ribjem skladišču sredi vasi leže veliki morski psi, riba kladarica in druge morske pošasti, nad večdelnimi vrati pa se blesti napis: Peking zastruplja ljudi z mamili, je sovražnik človeštva. Neprestano opozorilo na rdečega sovražnika, ki onstran formske ožine preži na otok. Ribiči bi dr. Janežu podarili kar koli: školjke, korale, ker je

na suita El amor bruja. Solist v Ravelovem koncertu je bil znani pianist Aci Bertonec.

MARIBOR. — Vsa Slovenija ima 655.000 hektarjev obdelovalne zemlje, a tudi še 140.000 hektarjev zamočvirjenih zemljišč, ki leže predvsem na severovzhodu Slovenije. Vsa ta zamočvirjena zemljišča so kar lepa rezerva, ki jo bo treba z osušitvijo vključiti v obdelovalno zemljo. Tako je vodna Skupnost Murá—Drava pripravila načrt za osušitev 17.000 hektarjev, kjer naj bi pridelali kakih 40.000 ton koruze, 19.000 ton pšenice, 32.000 ton detelje in 40.000 ton sena. Pri financiranju melioracijskih del naj bi sodelovala tudi Mednarodna banka; vsi stroški so preračunani na 290 milijonov dinarjev.

TREBNJE. — Ne bi se dalo trditi, da je kraja kmečkih vozov v zvezi s pomanjkanjem goriva, vendar je dejstvo, da vedno bolj izginjajo slabo zavarovani vozovi z avtomobilskim gumami. V okolici Trebnjega je bilo že več primerov takih tatvin, 14. novembra pa so tatovi bili spet na „delu“ pri Jožetu Skrabcu na Pristavi in pri Alojziju Goletu v Starem trgu.

Umrli so od 19. do 26. novembra 1973:

LJUBLJANA — Lucija Dubrovič r. Orehek, 81; Lucy Battestini; Gregor Crkvenik, elektroing.; Friderik Vrečko, gradb. inž.; Antonija Korđaš; Ivan Bric; Franci Jug; Franc Janežič, 93; Marija Pavlovič r. Beus; Franc Marinšek, 70; Justina Čarman r. Gačnik; Karel Škerjanc; dr. Anton Halik, pravnik; Marija Dolgar; Olga Suhy r. Hojs; Stefan Starin; Pavla Olah r. Pavelšek; Karla Rauter r. Bearzatto; Jože Kotar, gradb. delovodja; Štefanija Žizmond r. Gregorčič, 97; Angelca Chistof r. Hribar; Olga Zorce r. Jančar, 84; Marija Oblak r. Mlinar, up. tob. tovarne; Ivan Fink, 83; Julijana Madon, 85; Marija Tremmel; Franciška Keber r. Svetlin; Pavla Berič r. Sotenšek; Anton Kušar; Anton Karlj; Mimi Crepinjok; Ignac Brenčič; Anton Bajc; Matija Perenič, up. železn.; Justina Prešeren r. Živec; Viktor Skok.

RAZNI KRAJI — Terezija Repovž r. Göc, 87, Zagorje ob Savi; Alojz Žužek ml., Stuttgart; Aleksandra Plantažič, Poestonica, Dobrova; Slavica Česnik, usl. prihliatricne bol. Idrija; Franc Stopar, Ustje; Terezija Habbjan r. Gosar, 75, Mengeš; Marija Bočko, 85, Trbovlje; Jakob Bombek, žalec; Ivana Šarlah, Hrastrnik; Franc Jakopič, Jesenice; Marija Režek r. Klepec, Radovica; Ana Lipovšek, Dol pri Hrastniku; Silvo Dvoršček, Novo mesto; Anton Brundič, 59, Imeno; Joce Drole, Borovnica; Ludvik Kleiner, up. železn.; Kamenik pod Krimom; Pavla Potočnik, up. učiteljica; Kamenik; Ferdinand Privšek, 70, BERICHO; Vlasta Jan r. Stoviček, Krško; Rudi Kukavica, Ig; Franc Fajdiga, Celje; Olga Štangl r. Slapšak; Marija Hribar r. Židanič, op. učiteljica; Anton Babnik (Kekarjev Tone), 43, Dobrunje; Franciška Hudoklin r. Oštir, Podbočje; Alojz Zalčkar, Mengeš; Karel Papež, up. župnik iz Lipoglav, 75, Hinje; Marija Bošcak r. Zupančič, Zagreb; s. Helena Jožefa Makše, usmiljenka, Mengeš; Marjan Dolinar, igralec slov. ljud. gledališča, Celje; Rihard Planinc, Senica; Ivana Benedičič r. Potočnik, Železniki; Izidor Ravnič, monter, Bohinjška Bistrica, obratna nesreča; Apolonija Medie r. Velkavrh, 79, Vrhnika; Robert Janko, up. žel. uradnik, 74, Celje; Majda Jarc, Brezovica, prom. nesreča.

pač on. Kdo ga ne pozna!

Vrneva se mimo grobišča, posejane-ga z drobnimi pisanimi spomeniki, nato mimo rižnih polj; kopicke požetega riža izgledajo kakor pagode, kitajski templji. Sredi rižnih polj, med drevjem, se kakor ot ki skrivajo skromne kitajske kmečke hišice. Kakor Kitajec, ki vedno sem zase premišljuje in molči, tako možiči tudi vsa pokrajina rižnih polj. To tihoto zmotijo v poznih poletnih in zgodnjih jesenskih mesecih tajfuni, ki pridre od mora šez otok.

Tri stvari so name napravile na tem potovanju okoli sveta največji vtis: dr. Janežova osebnost, strašna človeška beda, kakor jo je videti v Indiji in vera, kakor žari iz ljudi, ki klečijo pred lursko votlino.

Pravilno je dr. Janežovo delo presodil moč, ki mi je v Lotungu dejal, da „vaš kirurk že ni več vaš, temveč naš; pa tudi ne naš, temveč last vsega človeštva. Lahko bi ga primerjal afriškemu dr. Schweitzerju, a je, mislim, sploh večji od njega.“

Ob teh trditvah sem se spomnil, kako smo v uredništvu ravnali prav, ko smo dr. Janeža uvrstili v Zborniku 1971/1972 v zaglavje Slovenstva v čast, narodu v ponos. V dr. Janeževem primeru bi še dodal In blagor človeštva!

SLOVENC V ARGENTINI

Osebnosti

Nova slovenska diplomantka. Na buenosairškem Instituto Superior de Lenguas vivas je diplomirala iz angleščine ga. Marjana Homovec-Ferrero. Novi profesorici iskreno čestitamo.

BARILOČE

Šolski tečaj Jakoba Aljaža.

Z zaključkom šolskega leta se je končal pouk na vseh oddelkih slovenskega bariloškega tečaja.

Ljudskošolska oddelka nižje in višje stopnje sta imela 6 in 5 učencev. Poučevala je v obeh oddelkih ga. Milena Arko.

Srednješolski tečaj je zbral 12 dijakov med dvanajstim in sedemnajstim letom. V tem tečaju so učili sledeči gospodji: Tone Zidar slovenščino, France Jerman zemljepis in Vojko Arko zgodovino. Ob začetku leta je nekajkrat predaval tudi g. Zorko Simič.

Vsi tečaji so imeli pouk enkrat tedensko približno tri šolske ure. Ljudsku šola je poslovala v zasebnem stanovanju, srednja šola pa v kolegiju Don Bosco.

Bariloški Miklavž. V sredo, 5. decembra prišel sv. Miklavž v bariloški Planinski stan, kjer ga je pričakovalo veliko število otrok in tudi precej odraslih. Najprej so angelčki in parkelček igrali čedno igrico, potem je dospel Miklavž s svojim spremstvom in nazadnje so bili obdarovani otroci. Miklavž je imel lep govor o pomembnosti slovenskih tečajev in slovenske govornice po vseh kontinentih, izročil je tudi darila, ki jih je poslal sammartinski tiskar Janko Bradac za najboljšo učence slovenskega šolskega tečaja.

Čestitamo!

Pred kratkim smo prejelj iz bariloških gora dopis, v katerem nam je dr. Vojko Arko med drugim napisal tudi tole

„Kot osebno zadevo ti sporočam, da sem pred desetimi dnevi preprezal turne Monture Chilene, na katerega sem že pred 25 leti mislil, pa se mi je to posrečilo tri leta potem, ko sem se srečal z Abrahamom. Post tot rerum discrimina z mojo angino pectoris sem te skromne in lepe plezarije vesel.“

Z dr. Arkom, sodelavcem in dopisnikom našega lista, se ob tem dogodku veselijo tudi njegovi prijatelji in mu želijo s nonovnim gorniškim uspehi še mnogo veselja.

RAMOS MEJIA

Mladinsko delovanje

Skupno delovanje SDO-SFZ v Ramos Mejiji v letu 1973 je pričelo 11. marca z občnim zborom. Izvoljena odbora sta imela štirinajst dni za tem svojo prvo sejo.

Najprej je začela delovati naša folklorna skupina, ki je čez leto nastopala

Slovenci po svetu

BRAZILJA

Slovenci v Sao Paulu

Novembra so se Slovenci v Sao Paulu večkrat danš. 11. nov. so praznovali rojstni dan župnika Ludovika Ceglarja ob veliki udeležbi in obloženih mizah.

Par dni za tem sta prišla iz Kanade salezijanska duhovnika Karel in Stanko Ceglar obiskat brata Ludovika. 18. nov. so trije bratje duhovnika mnoco; p navzočnosti slovenskih rojakov. Kljub silnemu naluju se je zbralo v cerkvi in dvorani lepo število Slovencev. Na povabilo Joška Mateveža je vsak od njih spregovoril nekaj besed o svojem delu. Karel je ravnatelj salezijanskega zavoda v Sherbrooku, Stanko pa dela na slovenski župniji v Hamiltonu. Pred nekaj leti doktoriral iz latinščine na washingtonski univerzi. V naslednjih dneh sta obiskala še sorodnike v Buenos Airesu, Santos, Rio de Janeiro in Peruju.

25. nov. so se Slovenci v velikem številu zbrali na Črnucljevi pristavi blizu Sao Paula. Ker slovenska skupnost nima lastne pristave, je povabilo Črnucljeve družine še toliko večje hvale vredno. Ugledna Črnucljeva družina, ki izvira iz Metlike, je že poprej dolga leta in zdaj spet po dvehletnem preselku pripravila vsem rojakom razkošno martinovanje z značilno belokranjsko gostoljubnostjo. Kar trije člani družine, oče, sin inženir ter univerzitetni profesor in starejša hči imajo za patrona sv. Martina (11. 11.), oče pa obhaja dva dni potem tudi rojstni dan. Na izredno zahtevo družinskega poglavarja se je kosilo pričelo s skupno molitvijo. V Črnucljevi hiši se molil in govoril le po slovensko. Tudi pri slovenski maši so že vsa leta med najrednejšimi udeleženci. Že med kosilom so se razgibali pevci in prepeli vrsto narodnih pesmi. Vmes so posamezniki hvalili vsak svojo deželo podobno kot vsak berač hvali svojo malho. Končno je vso zbrano gostiteljsko družino nagovoril župnik in se ti v imenu navzočih zahvalil za povabilo in trud, ki ga pojedina za sto ljudi terjaja. Povedal je, kar mu je ob sprejemu gospodar dejal, da namreč praznik ni njegov, temveč vseh Slovencev. Še osebno je pohvalil njegovo odločitev, da bo odslej snet vsako leto napravil enako praznovanje, katero je zaradi sinove smrti dvakrat onustil.

Kmalu za tem se je Črnucljev dom prvič spremenil v kapelo. Kanucin Janez Božič, ki je od lanskega julija zaradi študiranih pogosto prihajal med Slovence iz sosednje države Paraná, je maševal in pridigal. Nato se je gostija ob najboljšem razpoloženju nadaljevala. Očitno zadovoljni so bili gostitelji in gosti in še posebej številni otroci, ki so si vse popoldne polnili želodčke in tekali naokrog. Sklenjeno je tudi bilo, da se bomo pevci kar najbolj pripravili za nastop na prireditvi izseljenškega dne.

ne samo med Slovenci, ampak tudi med domačini. Med letom smo imeli tri mladinske maše: Po prvi maši so imeli zanimivo in zelo obiskano predavanje g. dr. Hanželjca.

Ob priliki očetovskega dne smo pripravili prireditev, s katero smo počastili vse očete ramoške skupine.

Odslej je mladinski dan zavzel vso našo skrb in trud. Bil je 26. avgusta in je kljub nezadostnemu sodelovanju ostale mladine, kar dobro uspel.

Skozi vse leto smo se po možnosti udeleževali raznih turnirjev, mladinskih skupnih maš in mladinskih dni.

Delo odbora se je končalo 1. decembra, ko je bil sklican novi skupni občni zbor. Tedaj so bili izvoljeni naslednji odborniki:

Pri SDO: Makovec Ivanka, predsednica; Makovec Mari, podpredsednica; Fink Helena, delegatinja; Seme Irena, tajnica; Novak Marija, blagajničarka; Jelčonič Tatjana, kult. ref.; Zupan Saša, šport ref.; Duric Beti, gospodinja.

Pri SFZ je pa naslednji odbor: Kocmur Boštjan, predsednik; Pintar Jure, podpredsednik; Schiffrer Franci, delegat; Jakoš Niko, tajnik; Potočar Jože, blagajnik; Kocmur Jaka, kult. ref.; Cestnik Marijan, šport. ref.; Marin Jure, gospodar.

OBVESTILA

SOBOTA, 22. decembra 1973:
V Slovenskem domu v San Martinu ob 19.30 božični družinski večer z božičnim sporedom in skupno večerjo.
Na Pristavi ob 20 občni zbor krajevnega deklisiškega in fantovskega odseka.

BLAGOSLOVLJENE PRAZNIKE
GOSPODOVEGA ROJSTVA IN
VELIKO SREČE V NOVEM LETU
ŽELI VSEM ROJAKOM

ZEDINJENA SLOVENIJA

SDO

SFZ

ZELITA

SLOVENSKI MLADINI DOMA IN PO SVETU
BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ IN MILOSTI POLNO NOVO LETO

NAJPRIMERNEJŠE DARILO ZA BOŽIČ ALI
NOVO LETO JE SLOVENSKA KNJIGA

ZBORNICI SVOBODNE SLOVENIJE, ki so najbolj reprezentativna knjiga slovenske demokratske emigracije, so še na razpolago. Dobite lahko vse letnike od l. 1949 do leta 1971-72 (razen letnika 1954, ki je pošel).

NEVIDNA FRONTA. Spomini generalštabnega polkovnika Vladimira Vauhnika. To je edinstvena knjiga v slovenski književnosti. 445 strani zanimivega branja enega najbolj sposobnih tajnih obveščevalcev med drugo svetovno vojno.

ROJSTVO, ŽENITEV IN SMRT LUDVIKA KAVŠKA. Spisal Marijan Marolt. Zabavna in duhovita knjiga.

Nobena od teh knjig ne sme manjkati v Vaši knjižnici. So tudi najprimernejše darilo prijateljem za Božič ali Novo leto. Na razpolago so v Slovenski hiši v upravi Svobodne Slovenije.

ZBORNIK SVOBODNE SLOVENIJE ZA L. 1971-72

imajo v prodaji:

ZDA: Liga slovenskih Amerikancev (League of Slovenian Americans, INC)
5733 Catalpa Ave.
BROOKLYN N. Y. 11227.
Slovenska pisarna v Baragovem domu v Clevelandu
CLEVELAND, Ohio 44103
6304 St. Clair Ave.

KANADA: Slovenska pisarna (Slo-can Center v Torontu)
618 Manning Ave.
TORONTO 4, ONT.

AVSTRIFA: Mohorjeva družba v Celovcu
Viktringer Ring 26
A-9020 KLAGENFURT

ITALIJA: Gorica: Katoliška knjigarna
Pizza della Vittoria 34
34170 GORICA

Trst: Knjigarna Fortunato
Via Paganini 2
34122 TRST

Prodajna cena je 8 dolarjev ali osim dolarjem odgovarjajoči znesek v drugih valutah.

SLOVENSKI PEVSKI ZBOR GALLUS

vošči vsem rojakom
blagoslovljene praznike in vso srečo v novem letu

Ob prazniku Gospodovega rojstva želimo vsem Slovencem vso božično srečo in veselje, v letu 1974 pa zdravja in vsega božjega blagoslova

Na božični dan, 25. decembra, ob 19 bo v SLOMSKOVEM domu slovesna božična maša s petjem najlepših božičnih pesmi.

Ta noč je polna veselje
ino trošta velikega
Marija nam rodila
Kralja nebes ino zemlje...

SLOMSKOV DOM

Za dobro voljo

Otrok materi: „Mama, ali se ti ne zdi čudno, da so tatovi, ki praviš, da so ponoči vlomili k nam, odnesli samo moj boben in Petrkovo piščalko?“

Polkovnik vojaku: „Znaš plavati?“
Vojak: „Znam.“
„Kje s se naučil?“
„V vodi.“

Škot sinu: „Če boš zelo priden, bova šla jutri v slaščičarno, da boš videl, kakšon je sladolead.“

Škot je dal v časopis ženitbeno po

**BLABOSLOVLJENE IN VESELE
BOŽIČNE PRAZNIKE**

ter srečno novo leto

želi vsem članom, dobrotnikom in prijateljem

Društvo Slovenska Pristava
Castelar

SLOV. DOM V SAN MARTINU

vabi vse člane in članice na

redni občni zbor

ki bo v nedeljo, 30. decembra,
po sv. maši v domu.

**JAVNI NOTAR
FRANCISCO RAUL
CASCANTE**

Escribano Público
Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 85-8827

**DR. JUAN JESUS
BLASNIK**

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

C. José E. Urriburu 285, Cap. Fed
Zahtevajte določitev ure na
telefonu 49-5855.

Privatni telefon: 628-4188

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17 do 20

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU

želi vsemu svojemu članstvu in svojim prijateljem
blagoslovljene božične praznike in
srečno novo leto

ter vse najlepše vabi na:

I. božični družinski večer

z božičnim sporedom in skupno večerju v soboto,
22. decembra, ob 19.30

II. božični zajtrk

na božični praznik po sv. maši

III. silvestrovanje

v ponedeljek, 31. decembra, ob zvokih orkestra
„Duc in altum“

Pripominjamo, da odbor miz ne rezervira.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Seja upravnega odbora ZS bo 28. decembra ob 20 v društvenih prostorih.

Šolski odsek ZS se zahvaljuje g. nadzorniku Albinu Petelin za 100 novih pesov, ki jih je podaril v spomin na rajno go. učiteljico Heleno Petje.

Otroška kolonija se odpelje 27. dec. ob 22 z vlakom Serranoche, voz 32, s postaje MITRE. Prosimo, da ste ob 21 že na postaji, da se bo mogoče mirno urediti.

Na radijski postaji Antatida bo v nedeljo, 23. decembra, ob 14.30 med petjem božičnih pesmi tudi voščilo mgr. Antona Oreharja.

Kaj bi bilo našim prednikom najmanj všeč, če bi se vrnili med nas?

a) Sprememba naroda garačev v narod ploskačev.

b) To, da smo po hudem boju postali iz naroda hlapcev narod kimavcev.

NAŠ DOM V SAN JUSTU

želi članom in prijateljem ter vsem Slovencem po svetu, da bi ta BOŽIČ podoživljali tako, kot so ga doživljali takrat pastirci na betlehemske poljanah; v novem letu pa imeli mnogo vsestranskih uspehov.

V soboto, 29. decembra, ob 21 bo v Našem domu po slastni in ceneni večerji skupno

SLOVO OD STAREGA LETA

s sodelovanjem orkestra „Duc in altum“

BOŽIČNI SESTANEK NA PRISTAVI

Zveza slovenskih mater in žena priprčno vabi vse matere in žene z družinami na prijetno božično srečanje, ki bo 23. decembra ob 7 zvečer v domu na Pristavi.

Na državni loteriji za sv. Tri kralje lahko zadente

MODEREN TELEVIZIJSKI APARAT

če kupite srečko za 10.— pesov v korist gradnje cerkve Marije Pomagaj.

SLOMSKOV DOM ŽELI VSEM SLOVENCEM BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE IN OBILO SREČE V LETU 1974. OB KONCU LETA VABI NA VESELO

SILVESTROVANJE

ki bo v nedeljo, 30. decembra, ob 20

Sodeluje orkester „Duc in altum“

Za dobro voljo in postrežbo bo poskrbljeno!

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
Director: Tone Miserit
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina
Uredniški odbor:
Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Miserit

Correos Central (R) Argentina
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 1.149.713

Naročnina Svob. Slovenije za leto 1973 za Argentino \$ 75.— (7.500.—) — Pri pošiljanju po pošti \$ 78.— (7.800.—). ZDA in Kanada 13 USA dol.; za Evropo pa 15 USA dol. za pošiljanje z avionsko pošto. Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7213

Vsem, ki nas razumejo in z ljubeznijo in darovi podpirajo naše delo, želi

ZVEZA SLOVENSkih MATER IN ŽENA

v svetočnojih dneh pravi mir in blagoslov. V novem letu pa zagotovo božje pomoči in uspeha polno v borbi za lepšo bodočnost slovenskega naroda.

NAJLEPŠE DOŽIVETE BOŽIČNE PRAZNIKE

VOŠČI ČLANOM, VLAGATELJEM IN VSEM ROJAKOM

KREDITNA ZADRUGA "SLOGA" Z. Z. O. Z.

Bartolomé Mitre 97

Ramos Mejía

T. E. 658-6574

Veliko božjega blagoslova v božičnih praznikih in mnogo uspehov v novem letu 1974 želi vsem rojakom

SLOVENSKO KERAMIČNO PODJETJE

CACES

Pedro Molina 140

San José - Guaymallen

Mendoza

Da bi novorojeno betlehemsko Dete razlilo svojo milost in blagoslov na vse rojake želijo

PETER BAJDA in sinovi

sodarstvo

Benavente 4367

Villa Nueva - Guaymallen

Mendoza

T. E. 61627

Blagoslovljene praznike in srečno novo leto želi vsem rojakom

SIMON RAJER

Tucumán 1561, 7. nadstropje, šte. 49

T. E. 46-9440

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto želi vsem odjemalcem in rojakom

BIVEGRO

mizarska delavnica

Rep. de Chile 3036

T. E. 651-3452

San Justo

Ob težki izgubi našega dragega moža in očeta, gospoda

Pavleta Verbica

se iskrena zahvalujemo gg. duhovnikom, ki so ga spremljali na zadnji poti. Enaka zahvala vsem, ki so nam izrekli sožalje, podarili cvetje in darovali v dobre namene ter molili za pokoj njegove blage duše.

Žalujoča žena in otroci z družinami

Blagoslovljen Božič in uspehov in sreče polno leto 1974

želi vsem odjemalcem in rojakom

VELIKA IZBIRA NAJBOLJŠEGA POHIŠTVA

M U E B L E S

LUKY

Frente Estación EZEIZA
Ruta 205
T. E. 295-1197

Podružnice

CARLOS SPEGAZZINI
Avda. 25 de Mayo 136

SAN JUSTO
Almafuerte 3230

LUKA MILHARČIČ

Električni aparati

Izključni zastopniki: Hitachi — National — Crown — Ranser — Panoramic — Aurora — Saccol — Columbia — Westinghouse — Godeco — Tonomac — Gamuza — Olivetti — Kenia — Champion — Marshall

